

SOBAT

15e jaargang nr. 3 - juni 2000

nummer 71

VOMI

VERENIGING
OUD MILITAIREN
Indië- en Nieuw-Guineagangers

Om aan de veelvuldige vraag naar foto-prentbriefkaarten van het **Nationaal Indië-monument 1945-1962** in Roermond te kunnen voldoen heeft de stichting **Nationaal Indië-monument 1945-1962** nu sets met vier verschillende prentbriefkaarten laten maken.

De kosten per set van vier foto's bedragen f 5,- eventueel bij toezending per post vermeerderd met f 1,60 aan porto. De prentbriefkaarten kunnen worden besteld bij het secretariaat van de stichting: Mauritslaan 1, 6074 AS Melick (tel. 0475-532094).

groepsreizen naar **INDONESIË** voor de Indië- en Nieuw Guinea-veteraan

West, Midden en Oost-Java

Vertrek 8 november 2000
Reissom p.p. in 2-pk NLG 4.240,—

Oost-Java

Vertrek 19 oktober 2000
Reissom p.p. in 2-pk NLG 3.890,—

Sumatra

Vertrek 30 oktober 2000
Reissom p.p. in 2-pk NLG 4.420,—

Papua (N. Guinea) Code NWG1 (Jayapura-Biak-Sorong)

Vertrek 21 september 2000
Reissom p.p. in 2-pk NLG 5.725,—

Papua Code NWG2 (Jayapura - Merauke-

Jayapura-Biak-Sorong)
Vertrek 2 november 2000
Reissom p.p. in 2-pk NLG 6.110,—

Papua Code NWG3 (Biak- Sorong-Fak Fak-Manokwari)

Vertrek 31 oktober 2000. Reissom p.p. in 2-pk NLG 6.600,—

Papua Code NWG4 (Jayapura -Biak-Sorong-Fak Fak-Kaimana)

Vertrek 24 oktober 2000. Reissom p.p. in 2-pk NLG 5925,—

Deze reizen kunnen ook op individuele basis worden uitgevoerd. Voor deelnemers wordt ongeveer vijf weken voor vertrek een kennismaking bijeenkomst georganiseerd, waarbij tevens de reisbegeleider aanwezig zal zijn.

zie www.auroratravel.nl
en www.nvoir.nl

Baden Powellweg 130 • 1069 LK AMSTERDAM

Tel. 020-6199377 • Fax: 020-6101611 • E-mail: postbus@auroratravel.nl • open maandag t/m vrijdag 09.00 - 17.00 uur

SOBAT

Officieel orgaan van de
Vereniging Oud Militairen Indië- en
Nieuw-Guineegangers

Raad van Advies

- voorzitter: M.M. Bakker, res.luitenant-
kolonel der artillerie b.d.
leden: H. Boechma, oud burgemeester.
B. Bouman, brig.generaal der
artillerie b.d.
H.F. Coopmans, brig.gen. des
Jagers.
Hr. J.H. de Jonge,
kol. der cavalerie
Chel Staf 1 Divisie "7
December".
W. Epke RMWO brig.gen. der
infanterie b.d.
S.A. Lapré RMWO, in leven
kol. der infanterie b.d.
J.A. Leenders.
Th.H.A. Rump, lt.kol. der insen-
dance Staf Inspec.Gen. der
Krijgsmacht.

Algemeen Bestuur

- voorzitter: J. Dijkstra
2e voorzitter: drs. T. Lentz
secretaris: G. Determan, Brongrass 8B,
3068 PB Rotterdam, tel. 010-2960488
fax 010-2960553

penningmeester:

- J.A. Boender, Moeraslanden 8
8332 KW Steenwijk.
Tel.: 0521-515460
postbanknummer 42.39.398
banknummer 45.85.91.300 t.n.v.
Vereniging Oud Militairen Indië-
en Nieuw-Guineegangers
Rotterdam

- alg. adjunct: C.L.W. van Healen
leden: N. den Hollander †
Victor C. Bridé

Sociale Commissie

- voorzitter: V.C. Bridé,
Van Nijenrodestraat 117,
2597 RL Den Haag,
tel./fax 070-3280532

Redactiecommissie

- eindredacteur: L.C. Zéguens, Zonstraat 118,
6463 AE Keelkrade,
tel./fax 045-5454013
leden: H. Grit, Balloo 86, 9458 TD Balloo,
tel./fax 0582-241261
J. Zwam, Lijstje 45, 1034 KN
Amsterdam, tel. 020-6219151

Boeken ter recensie zenden aan:

- J. Zwam,
Lijstje 45,
1034 KN Amsterdam

Correspondentie

- opgave nieuwe leden, adreswijzigingen,
bericht van overlijden e.a. richten aan de
secretaris van de vereniging waartoe men
behoort - zie secretariaatsadressen onder
"VERENIGINGSNIEUWS".
- zaken VOMI-Nederland betreffend richten
aan de secretaris van het algemeen bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden artikelen in te korten en/of
veranderingen aan te brengen of, zonder op-
gave van reden, niet te plaatsen.

De redactie kan niet aansprakelijk gesteld wor-
den voor de inhoud van de geplaatste artikelen.

De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet
noodzakelijk de zinswijze van het algemeen
bestuur weer te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits met
bronvermelding.

Druk: Koninklijke De Swart

DOELSTELLINGEN

De vereniging heeft ten doel:

het behartigen van de ideële, materiële en immateriële belangen van Oud Militairen Indië- en Nieuw-Guineegangers, die bij de Nederlandse Krijgsmacht in voormalig Nederlands Oost-Indië, respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea hebben gediend;

het behartigen van de belangen van de nagelaten betrekkingen van hen die als direct gevolg van militaire dienstverrichtingen om het leven kwamen of tengevolge daarvan invalide werden;

het bedenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen in voormalig Nederlands Oost-Indië respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea en/of omliggende zeegebieden, alsmede van hen die tijdens, door of tengevolge van krijgsgeschiedenis, ziekte of ongevallen in of in en door militaire dienst zijn overleden.

De vereniging tracht het gestelde doel te verwezenlijken los van elke partij-politieke richting, levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking, onder voorbehoud van zelfstandigheid, met verenigingen die zich op overeenkomstig terrein als de V.O.M.I. bewegen en aanverwante doelstellingen nastreven.

(artikel 2 van de statuten)

Het lidmaatschap staat open voor een ieder die in het voormalig Nederlands Oost-Indië/Indonesië en Nieuw Guinea in militaire dienst is geweest en voor weduwen van militairen die hieraan hebben voldaan.

SOCIALE COMMISSIE

Voorzitter

Victor C. Bridé
Van Nijenrodestraat 117
2597 RL Den Haag
tel./fax 07 03 28 05 32

Vice-voorzitter

Hans N. Blom
Gerben Ypmastraat 13
8723 CP Koudum
tel./fax 05 14 52 21 07

richting
betreft
platform

sociale
VOMI

omgaskoten bij

SOCIAAL COMMISSARISSEN

Drenthe-Groningen

Ben C.H. Habich
M.K. Gandhiplein 108
9728 TH Groningen
tel. 06 05 05 91 00

Overijssel

Jan Timmer
Veldhuisstraat 87
7604 CP Almelo
tel. 05 46 81 94 36

Zuid-Holland Zuid

Gerard J. Ritscher
Revisastraat 25
3314 AP Dordrecht
tel. 078 6 13 25 72

Noord-Brabant Oost

Antoon P. Pennings
Thurbeckstraat 101
5344 SM Oss
tel. 04 12 62 35 15

Friesland

Hans N. Blom
Gerben Ypmastraat 13
8723 CP Koudum
tel. 05 14 52 21 07

Hilvenerland/

Oost-Gelderland
Elkan E. Dormits
Weedjesstraat 57-3
6811 JE Amstelveen
tel. 020 - 443 98 77

Utrecht't Gooi

Eppo B. Schweertman
Lutheshof 37
1216 KR Hilversum
tel. 03 576 21 79 00

Zuid-Holland Noord

Wim J. Holman
Meggelrade 146
2544 KZ 's-Gravenhage
tel. 070 73 67 28 53

Noord-Brabant-West

Vincant
Dijk P.J. Stijl
Thurbeckstraat 54
7381 LB Tielto
tel. 05 71-27 24 45

Flevoland

Frans H.A.M. Franzen
Oevergracht 13
1356 EA Almere
tel. 036 5 31 86 72

Noord-Holland

Han J. Harmsen
Egelkaterkam 26
2015 KJ Haarlem
tel. 023 3 5 24 00 10

Zeeiland

Tom Kooger
M. Coehoorngracht 44
4361 BT Vlissingen
tel. 01 18 46 30 00

Limburg

Harry J.A. Dals
Heerlenweg 48
6132 CL Sittard
tel. 04 674 52 13 16

Canada & USA

Gerard Lockhart
149 Sandwell Drive
Oakville, Ont. Canada,
L6L 4P1
tel. 001 905 827 3216
fax 001 905 827 0328

FONDS SOCIALE ZORG

Beheerder

Leen van Eijk
Pieter Postkroon 34
1222 LJ Hilversum
tel./fax 035 685 33 73

Assistent beheerder

Tjibbe J. Gostra
A. van Heusdenets 15
2461 VJ 't Oor
tel./fax 0172 60 24 52

Propagandiste

Joyce P. Stramrood-van Vark
Binnenhof 86
6715 DP Ede
tel. 0318 63 81 60

Onze activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door de opbrengsten
uit de Girolootj en de Banklootj.

Uw deelname aan de Giro-, c.q. banklootj wordt daarom van harte aanbevolen.

Vereniging Oud Militairen Indië- en Nieuw-Guineagangers

- ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel te Arnhem onder letter en nummer V 123191 -

Jaarcontributie minimaal f 30,00
inclusief 6x per jaar "Sobat"

nummer 71 - 15e jaargang nr. 3
juni 2000

Bij de Voorplaat

De Borobudur (Boeroeboedoer of Barabudur).

Een boeddhistische stupa (soort tempel) op Midden Java in de vlakke van Kedu, niet ver van Surakarta (Solo). Het monument de Borobudur (het belangrijkste van het Boeddhisme op Java) werd gesticht omstreeks het jaar 800.

In het begin van de 19-de eeuw werd het sterk verwaarloosde complex ontgraven. Als het ware onder modder en puin vandaan gehaald. De voet van de Borobudur heeft n.l. een zogenaamde "begraven voet".

Gedurende de jaren 1907 tot 1912 heeft men (de Nederlanders) het gebouw omvangrijk gerestaureerd. Met de laatste grote restauratie werd begonnen in 1973.

De Borobudur is een van de indrukwekkendste monumenten ter wereld, 31,5 meter hoog. Aan de voet meet het bouwwerk 123 meter in de assen. Op de bovenbouw, het dak zou men kunnen zeggen, bevinden zich 72 opengewerkte stupa's of dagobs (een halfkogelvormig bouwsel omgeven door een hekwerk van steen. De Stupa was oorspronkelijk bedoeld als bewaarpplaats voor de as van Buddha. Het geheel is een weergave van het Boeddhistische wereldbeeld.

De onderbouw (een vierkant) heeft de reeds genoemde "begraven voet" en vijf horizontale geledingen, waarvan de onderste een omgang vormt rondom het gebouw. Deze geleding vormt de inleiding tot de vier opeenvolgende vier gaanderijen op de volgende geledingen.

In de nissen boven de balustrades zijn 432 Buddhas (beelden) geplaatst. De bovenbouw is verdeeld in drie

ronde terrassen, waarop de al vermelde 72 stupa's zijn geplaatst, plus een vierde terras met een hoofdstupa. Het geheel is kortom een groots historisch kunstwerk. De Borobudur is een internationale bezienswaardigheid.

Men beweert dat degene die de Borobudur beklimt (een forse klim) al stijgende een mystieke metamorfose ervaart, een ware geestelijke inwijding beleeft, die door de reliëfs en decoraties aan de muren en de poorten bij het passeren, tot een steeds hoger geestelijk stadium zal worden verheven.

Zelf heb ik helaas deze geestelijke verheffing niet ervaren.

J. Zwaan.

De Hemelse Kwartiermaker

Onder auspiciën van het 4e Bataljon 6e Regiment Infanterie (De Bokkenrijders/Limburgse Jagers) is in 1999 een boek uitgebracht onder de titel: "De Hemelse Kwartiermaker, Brieven van een jonge Maastrichtse Oorlogsvrijwilliger aan zijn thuisfront, 1945-1947".

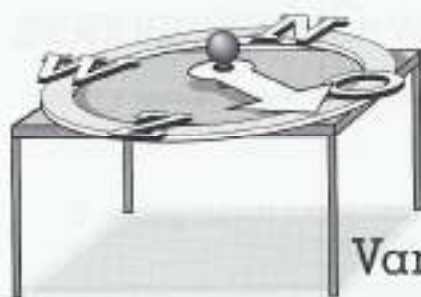
In het fraai vormgegeven boek (234 pagina's en 120 foto's, hard cover) staat de auteur, TLT Lau Haanen (1925-1947), zeer uitgebreid stil bij de opleidingstijd van Nederlandse militairen in Engeland (Warley Barracks (Brentwood), WOSB (Redhill Castle), 148 pre-OCTU (Wrotham), 164 OCTU (Trentham), Tokyo Camp (Bangor/Llandudno), Mary Hill Barracks (Glasgow), Infantry Heavy Wapon School (Netheravon) en de School of Military Intelligence (Pierrepont House, Frensham). Uitvoerig bericht deze jonge en enthousiaste, als inlichtingenofficier opgeleide OVW-er over de spannende en lange zeereis naar het onbekende NO Indië en het verblijf van zijn Bataljon in Midden-Java. Kort na zijn aankomst op Java sneuvelt hij; zijn jeep rijdt bij een verkenningsoverval bij Weleri op een mijn.

Frank Evers (1958), neef van Lau Haanen en bezorger van het boek, behandelt ook de opleiding van het Bataljon in de Tapjnkazerne te Maastricht en de terugkeer van de Nederlandse jongens in 1950 naar Nederland.

(Vervolg op pag. 21)

Kopij voor het volgende nummer inzenden vóór **26 juni a.s.**
S.v.p., zo mogelijk, eenzijdig getypt insturen met anderhalve of twee regels afstand.

Van de Bestuurstafel

Jaarvergadering

Op 25 april j.l. vond de jaarvergadering plaats in de Prins Bernhardzaal van de B.N.M.O. te Doorn.

Aanwezig waren vertegenwoordigers van de aangesloten verenigingen, leden van de Raad van Advies, het Algemeen Bestuur, redactieleden van ons blad "Sobat" en de vertegenwoordiger van het Fonds Sociale Zorg.

Voorzitter Dijkema meldde het overlijden van twee voorzitters van verenigingen, t.w. "Utrecht" en "Rivierenland".

De voorzitters van twee andere verenigingen, t.w. van de "Veluwe" en "Overijssel" zagen zich genooddaakt om op leeftijds- en gezondheidsgronden hun voorzitterschap op te geven.

De jaarverslagen van de Penningmeester en van de Secretaris werden zonder veel discussie met algemene instemming goedgekeurd.

De daarop volgende bestuursverkiezing verliep minder eenvoudig. Er waren volgens het rooster van aftreden drie bestuursleden reglementair aftredend. Van deze drie hadden zich de penningmeester J.A.

Broesder en de algemeen adjunct C.L.W. van Haalen herkiesbaar gesteld en daar er geen tegencandidaten waren werden beide bij acclamatie herkozen.

De vice-voorzitter T. Lentz had te kennen gegeven zich niet herkiesbaar te stellen. Daar ook voor deze functie geen kandidaten waren voorgesteld werd op de heer Lentz een

beroep gedaan zijn beslissing nogmaals te overwegen. Dit verzoek kon echter door hem niet worden gehonoreerd omdat zijn beslissing was ingegeven door twee in zijn ogen belangrijke overwegingen.

De eerste overweging was een geheel rationele. Daar de VOMI omwille van de nagedachtenis van de achtergebleven kameraden had besloten tot een "niet-uitsterfscenario" is het gewenst dat met de daaraan verbonden noodzaak tot continuïteit een verjonging van het bestuur plaatsvindt. Hij was dan ook van mening dat zijn plaats moest worden ingenomen door een jongere veteraan en het is niet aanneembaar dat uit de rijen van de Nieuw-Gulneagangers er niet een geschikte kandidaat bereid gevonden zou kunnen worden de opengevallen plaats in te nemen.

De tweede overweging was meer een emotionele. Het is steeds zijn ideaal en zijn streven geweest om te komen tot één grote veteranenorganisatie, die uitdrukking zou geven aan de verbondenheid van de onverbreekelijke eenheid veteranen-krijgsmacht-en-samenleving.

Om tegemoet te komen aan het gevoel te behoren tot een "eigen clubje" zou een matrix-organisatie kunnen worden opgezet waarin elke groepering een plaats zou kunnen krijgen, maar dan wél binnen die ene organisatie.

Elke poging daartoe is op niets uitgelopen en wel omdat in zijn ogen enerzijds de door de overheid inge-

stelde instituties niet zijn gericht op dat ideaal, terwijl anderzijds ook de vele individuele veteranenorganisaties alleen maar functioneren als reünisten-verenigingen zonder een groter doel na te streven.

Het begrek aan de wil om iets groeters tot stand te brengen is voor hem zodanig teleurstellend geworden dat hem de lust tot een verdere strijd is ontvallen.

Het bestuur heeft respect voor zijn overwegingen maar betreurt zijn beslissing in hoge mate. Te hopen is alleen dat het bestuur vanuit de verenigingen voldoende support krijgt om de opengevallen plaats nieuw in te vullen.

In dit verband moge worden verwezen naar het artikel in ons blad "Sobat" nr. 69 van februari 2000, pag. 1, waar gesproken wordt over de drie-eenheid Veteranen-Krijgsmacht-Samenleving. Lezers van ons blad zijn, een enkele uitzondering daargelaten, allen veteranen binnen één vereniging. Wij zijn van mening dat wij - samen met andere verenigingen - ons sterk moeten maken voor samenwerking of samengaan met andere veteranenverenigingen zodat zowel de krijgsmacht als de samenleving duidelijk gaan beseffen dat een veteraan onlosmakelijk is verbonden met die Krijgsmacht en een onlosmakelijk deel vormt van de Nederlandse Samenleving. Daarom worden gesprekken gevoerd met de Bond van Wapenbroeders die veel veteranen binnen haar ledenbestand heeft om te bezien hoe en wanneer wij kunnen samenwerken of eventueel samengaan.

Eens komt de dag dat er ook in ons land een VETERANENDAG komt voor alle veteranen uit de Krijgsmacht en dat de samenleving oog krijgt wat veteranen waren en zijn en dat zij gerechte waardering krijgen van die samenleving voor hun inzet waar ook ter wereld.

Het bestuur.

Antwoord van de Minister President aan de voorzitter.

(zie 'Sobat' nr. 70, pagina's 2 en 3).

Kenmerk: DOM380626

's Gravenhage, 13 april 2000.

Geachte heer Dijkema,

Uw brief van 10 maart 2000 heb ik in goede orde ontvangen en inmiddels met aandacht gelezen. In uw brief reageert u op mijn recente uitspraak over spijtgevoelens jegens Indonesië over wat er onder Nederlandse verantwoording is gebeurd. Naar aanleiding van deze uitspraak zijn enkele misverstanden gerezen, waarvan het goed is ze weg te nemen.

Ik heb woorden van deernis en spijt betuigd voor het feit dat in een moeilijke periode van het gezamenlijk verleden veel mensen onder moeilijke omstandigheden het slachtoffer zijn geworden van oorlog en verzet. Nu wij zo uitgebreid bij de relatie met Japan stilstaan, vind ik dat ook het deel van het Nederlands-Indonesische verleden niet onbesproken gelaten mag worden. Maar het laatste wat ik zou willen, is dat de grote hoeveelheid Indiëstrijders die volstrekt integer en op een correcte manier hun werk hebben gedaan en hun verantwoordelijkheid hebben genomen, tientallen jaren na dato met een schuldcomplex zouden worden geconfronteerd.

Daarom wil ik graag twee misverstanden wegnemen. Ten eerste geven de gevoelens van spijt geen negatief oordeel over individuele Indiëstrijders die hun werk op een gewetensvolle manier hebben gedaan. Als er ergens fouten zijn gemaakt dan zijn die uitgebreid in de rechtspraak aan de orde geweest. Ten tweede moeten we niet de fout maken alles met elkaar te vergelijken. De gedragingen van Japan in Azië waren wezenlijk anders, ingrijpend anders dan datgene wat onder Nederlandse verantwoordelijkheid

in Indonesië heeft plaatsgevonden.

Ik hoop dat deze toelichting op mijn uitspraken u de nodige verduidelijking biedt.

Met de meeste hoogachting,

w.g. W. Kok.

Bovenstaande brief zette VOMI-voorzitter J. Dijkema aan tot het schrijven van de hierna volgende brief aan Minister President W. Kok.

**Aan de Minister President
te
Den Haag**

Voorschoten 14 april 2000.

Excellentie,

Uw antwoord op mijn (lange) brief van 10 maart j.l. heeft mij niet alleen teleurgesteld maar ook uitermate pijnlijk getroffen en wel om de volgende redenen:

a. U verwijst in Uw antwoord naar de relatie met Japan en constateert dan: "dat ook het deel van het Nederlands-Indonesische verleden niet onbesproken mag worden gelaten". Het in een adem noemen van beide "verledens" als zouden die onder één noemer zijn te brengen heeft mij als een uit het verzet voortgekomen OVW-er ten zeerste gekwetst. De door de Indische gemeenschap

verlangde excuus-verklaringen hebben te maken mer enerzijds de door Japan gepleegde agressie maar anderzijds vooral met de wijze waarop de Nederlandse krijgsgevangenen en burgers, geheel in strijd met de toen geldende internationale conventies, lichamelijk en geestelijk zijn mishandeld en daarenboven zijn beroofd van al hun bezittingen. Hiermee is naar mijn opvatting (en ik durf dit mede namens duizenden Indië-veteranen te stellen) in de relatie met Indonesië op geen enkele wijze een parallel te trekken. Door deze twee relaties aan elkaar te koppelen heeft U deze veteranen buitengemeen beledigd.

b. U stelt vervolgens dat er geen sprake kan zijn van een negatief oordeel over de individuele Indiëstrijder. Ik heb bij deze zin mijn ogen uitgewreven. Wordt hiermede gesuggereerd dat er van een individuele schuld geen sprake is maar wel van een "Collectieve-Schuld" zoals dat het Duitse volk wel is verweten? Of moet deze zin worden opgevat als een uitdrukking van twijfel over de rechtmatigheid van ons optreden toen?

c. In de laatste alinea van Uw brief spreekt U over "gevoelens van spijt". De gevoelswaarde van "spijt hebben van" of "iets betreuren" is echter een geheel andere dan het "excuses aanbieden voor". Het aanbieden van excuses houdt een "zich schuldig verklaren" in en daaraan verbonden een bereidheid tot genoegdoening. Gevoelens van spijt kunnen, in tegenstelling tot het aanbieden van excuses, geheel los worden gezien van gevoelens van schuld. Gaarne zou ik van U vernemen of de door U gekozen bewoordingen inhouden dat er Uwerzijds geen sprake zal zijn van het aanbieden van excuses.

Namens de Vereniging Oud-Indiëgangers waarvan ik de voorzitter ben en die duizenden veteranen in zich verenigt wilde ik U gaarne twee vragen voorleggen die ons nu al jaren achtereen bezig houden.

1. Toen Japan capituleerde herkreeg

Nederland niet alleen de jure maar ook de facto de soevereiniteit over de Overzeese Rijksdelen.

Vanuit die soevereiniteit had de regering niet alleen het recht maar ook de plicht de orde te handhaven en het leven van duizenden, door moordzuchtige benden in doodsnood verkerende, burgers veilig te stellen. Principieel is elke suggestie als zou hier sprake zijn geweest van een verwerpelijke koloniale veroveringsoorlog door de regering te weerleggen.

Zij is dit tegenover de soldaten die daar hun opdracht hebben volbracht verplicht.

Dat de wijze waarop het conflict is be- en afgehandeld geen schoonheidsprijs verdient staat hier geheel buiten.

Vraag: Deelt de regering deze zienswijze en zo niet welke zienswijze wordt dan door haar gevolgd?

2.

Tenslotte nog de beruchte datum 17 augustus 1945. Dat Indonesië meent deze datum als het ontstaan van de Republiek te moeten vieren is hun goed recht. Daar dienen wij ons niet mee te bemoeien. Volkenrechtelijk is het ontstaan van een soevereine staat echter pas geëffectueerd als de soevereiniteit is overgedragen. Dit is in 1949 gebeurd door de plechtige overdracht van de soevereiniteit door HM Koningin Juliana.

Als een simpele proclamatie door enkele personen de overgang van soevereiniteit kan bewerkstelligen biedt dat grote kansen voor de IRA en de ETA en vele andere zogenaamde "bevrijdingsorganisaties".

Door de schrijver Geert Mak is in zijn boek "De eeuw van mijn vader" gesteld dat het feit dat HM de Koningin pas 5 dagen na de 15 augustus 1995 Indonesië bezocht als een "ongekende lomphed" moet worden bestempeld. Hij heeft daarmee klaarblijkelijk niet alleen zijn eigen mening verkondigd maar ook die van gelijkgezinden.

De opvatting van de veteranen die ik vertegenwoordig staat hier lijn-

recht tegenover. Wij zijn van mening dat het de Indonesische regering te verwijten is dat zij HM de Koningin voor het vieren van de 50e onafhankelijkheidsdag op 17 augustus 1995 meende te moeten uitnodigen. Immers impliciet zou daarmee door de Nederlandse regering worden erkend dat de soevereine staat Indonesië op 17 augustus 1945 zou zijn ontstaan.

Daarmee zou tegelijkertijd worden toegegeven (o.i. onterecht) dat Nederland een onrechtmatige agressie jegens een soevereine staat zou hebben gepleegd.

Voor de toendertijd uitgezonden militairen zou dit betekenen dat hun uitzending als onrechtmatig kan worden gekwalificeerd, terwijl HM Koningin Beatrix door gevolg te geven aan de uitnodiging ten zeerste zou zijn vernederd omdat zij de plechtige soevereiniteitsoverdracht door Haar moeder Koningin Juliana in 1949 dan impliciet als "null and void" zou hebben verklaard.

Vraag: Deelt de Nederlandse regering bovengenoemde zienswijze en zo niet wat is dan wel haar zienswijze?

Daar in Nederland t.a.v. bovengenoemde probleemgebieden klaarblijkelijk verschillende benaderingen worden gevolgd en juist deze verschillen traumatische ervaringen van vele veteranen versterken zou ik het op prijs stellen indien wij, veteranen, van de Nederlandse regering inzake deze probleemgebieden een duidelijke uitspraak zouden krijgen.

met gevoelens van de meeste
hoogachting,

w.g. J. Dijkema.

Pasar Malam-middag voor V.O.M.I.-leden

Op de volgende middagen zijn Indië- en Nieuw-Guineagangers en hun partners van harte welkom op vertoon van hun veteranenpas. U heeft dus gratis toegang. Een mooie gelegenheid om oude sobats en misschien oude vrienden of kennissen weer te ontmoeten.

- 's Heerenberg (kasteel) op woensdag 12 juli van 14.00-18.00 uur.
- 's Hertogenbosch (Brabanthallen) op vrijdag 15 september van 14.00-18.00 uur.
- Leiden (Groenordhallen) op 13 oktober van 14.00-18.00 uur.

U mag de pasar bezoeken tot het einde van het avondprogramma, maar komt U na 18.00 uur dan moet U gewoon entree betalen. Maak gebruik van deze gelegenheid om weer de sfeer van Indië te proeven.

Onthulling gedenkteken gemeente Noord-Beveland

Op zaterdag 8 april 2000 is in de kern Collinsplaat van de gemeente Noord-Beveland een gedenkplaat onthuld ter nagedachtenis aan 2 uit deze gemeente afkomstige militairen die in de periode 1945-1950 in het v.m. Ned. Indië om het leven zijn gekomen, t.w. J.J. Bouterse, (Vaartuigendienst, onderdeel AAT) overleden op 21-01-1950 te Palembang en L. Clement (S-3-R.I.) overleden op 01-09-1949 te Kluang, Muara Tirau.

Het heeft veel tijd, moeite en meerdere afwijzingen gekost alvorens de gemeente tot realisering is overgegaan. Wij zijn reeds in 1994 met het aanschrijven van de gemeenten in Noord-Beveland begonnen en werden direct geconfronteerd met afwijzingen. Na de herindeling tot één gemeente weer geprobeerd en ook weer afgewezen. Pas toen we alle gemeenteraadsfracties persoonlijk schriftelijk hadden benaderd heeft het resultaat mogen hebben.

De gedenkplaat is aangebracht tegen de gevel van de Ned. Herv. Kerk waar ook het gedenkteken aanwezig is ter nagedachtenis aan de in 1944 bij gevechtshandelingen omgekomen Lt. Havelaar van de Prinses Irenebrigade. Op deze plek vindt ook jaarlijks op 4 mei de Nationale Dodenherdenking plaats, zodat ook de in Ned. Indië gesneuvelden daar nu officieel herdacht kunnen worden. De ontvangst van de genodigden en belangstellenden vond plaats in de Sportsaal waar de burgemeester dhr. M.L. Everaers de aanwezigen begroette met een speciaal welkom aan de nabestaanden en de Oud-Indië-gangers. In zijn toespraak schetste de burgemeester de omstandigheden waaronder de militairen destijds naar Indië werden gezonden en het offer dat de gesneuvelden hebben gebracht. De jonge militairen hebben slechts hun plicht gedaan, gezagegetrouw als zij waren om orde en rust te handhaven. De gevolgen daarvan zijn zeer ingrijpend geweest voor vele militairen en de nabestaanden. Zo ook voor de families Bouterse en

Clement omdat hun zonen, broers, etc. niet zijn teruggekeerd. Het ongelooft van de boodschap, het gemis van hun dierbaren te moeten ervaren. Het is nu goed dat met de realisering van de gedenkplaat de namen voor altijd in de herinnering kunnen blijven en belangstellenden hiervan kennis kunnen nemen. De teruggekeerden hebben regelmatig met bitterheid moeten constateren dat hun inzet in Indië niet die waardering heeft gekregen waar zij recht op hebben. Met de wetenschap van nu is het altijd makkelijker te oordelen over de situatie en de feiten van toen, aldus de burgemeester.

Voorts richtte de voorzitter van V.O.M.I. Zeeland, dhr. F.J.F. Smoorenburg zich tot de aanwezigen. Al jarenlang vechten wij als Oud-Indiëstrijders voor onze rechten en waardering. Dit geldt ook in zeer grote mate voor de nagedachtenis van de gesneuvelden door middel van het realiseren van gedenktekens. Het had een vanzelfsprekendheid moeten zijn dat de Nederlandse Overheid uit zichzelf hiervoor zou zorgen. Nu dit nooit is gebeurd dienen wij ons als V.O.M.I. hiervoor in te zetten. Gelukkig zijn in de provincie Zeeland nu in bijna alle gemeenten

gedenktekens geplaatst dan wel toestemming is gegeven tot plaatsing. Wij hechten er aan om de Indiëgedenktekens te realiseren op die plaatsen waar op 4 mei de Nationale Dodenherdenking wordt gehouden. Dan pas is de herdenking van onze gesneuvelden officieel. Smoorenburg gaat verder nog wat dieper in op de Indiëperiode en constateert dat er eindelijk wat meer beweging is gekomen in de erkenning van de Indiëgangers dank zij de voortdurende inzet van de veteranenorganisaties, met name de V.O.M.I.

Eindelijk is nu ook in deze gemeente recht gedaan aan de in Indië gesneuvelden en kan eerbetoon plaatsvinden op de plek waar zij opgegroeid zijn, zo besluit Smoorenburg zijn toespraak.

Namens de Commissie Reünie van S-3 R.I. richt dhr. H. Burgel zich vervolgens tot de aanwezigen. Bij het uitvoeren van een meerdaagse patrouille is Korp. L. Clement op 1-9-1949 omgekomen. Zijn patrouillecommandant is hier vandaag in ons midden en deze dag staat nog steeds in zijn herinnering gegrift. Eén van je mensen te moeten afstaan tijdens de uitoefening van je

opdracht is onuitwisbaar. Het is goed te mogen constateren dat nu na 50 jaar toch nog de taak wordt volbracht en ook plaatselijk de herdenking aan diegenen die op de Erevelden in Indië achterbleven, wordt vastgehouden. Dit vasthouden en vastleggen is voor de familie en vrienden een bewijs van blijvende herinnering aan hen die op de plaquette vermeld staan. Hun taak is een opdracht geweest van hogerhand en het is te betreuren dat na zoveel jaren nog steeds geen 100% erkenning hieraan wordt gegeven. De fouten van de regering destijds af te schuiven op de veteranen is een simpele zaak, maar getuigt niet van eigen verantwoording van de regering.

Bij de onthulling van dit gedenkteken gaat onze dank uit naar het College van B. en W., Gemeenteraad en de V.O.M.I. zo eindigt dhr. Burgel. Hierna wordt naar de plaats van de onthulling gegaan waar een Erewacht van V.O.M.I.-leden staat opgesteld en het plaatselijk muziek-korps die het muzikale gedeelte van de plechtigheid verzorgt. De onthulling van het gedenkteken gebeurt met het wegnemen van de Nationale vlag door burgemeester Everaers en dhr. Smoorenburg met daarna het blazen van de 'Last Post' en het spelen van het Wilhelmus. Namens de gemeente wordt een bloemstuk gelegd door de burgemeester en ook een bloemstuk

namens V.O.M.I. Zeeland door dhr. Smoorenburg. Aan de nabestaanden, vertegenwoordigers van de legeronderdelen en verdere belangstellenden was er eveneens gelegenheid gegeven om bloemen te leggen. Vervolgens werd teruggegaan naar de Sportzaal waar nog enige tijd met elkaar van gedachten kon worden gewisseld over de plechtigheid en gegevens, meningen en ervaringen worden weergegeven. Tenslotte veel dank aan het Gemeentebestuur en de behandelende ambtenaren voor hun inzet en medewerking aan de realisering van het gedenkteken.

G.C. Meeuwse, 2e secr.

Monument onthuld voor gevallen Indiëgangers

Op 25 maart 2000 is in Gennep door loco-burgemeester Ad Houtepen en oud-Indiëganger Henk Frederiks een plaquette onthuld met de namen van de oud-Indiëstrijders Toon Hermsen en Jan Dinnessen, die niet naar ons Maas- en Nierstadje terugkeerden.

Het programma bood een afwisseling van gesproken en gezongen bijdragen.

Na de inleiding door Henk Frederiks behoorden tot de sprekers Ad Houtepen, aalmoezenier Linssen en oud-Indiëganger Leo van Maurik. De aalmoezenier ging terug naar nu - hier in Gennep anno 2000. Een 'zwerfkei', losgelaten van het totale gesteente uit een ijzige tijd. Een 'Findling', een gevondene door mensen, die niet toelaten dat Gennep doodzwijgt als zij moeten herinneren

aan indringende tijden. Twee namen: Hermsen en Dinnessen pars pro toto, want achter hen schullen duizenden van toen en gisteren en heden, die veel angst en weinig vreugde beleefden. Dat we hen niet vergeten ...

Ter wille van orde en vrede werden zij opgeroepen en uitgezonden. Onze wens moge zijn, dat zij op de akkers in Nederlands-Indië waardig begraven mogen zijn, maar bij ons op gezette tijden tot leven komen om ons te herinneren aan hoe het verhaal van God en de mensen soms kan lopen. Het zangkoor 'La Quattri' bracht toepasselijke liederen ten gehore. Na de onthulling van het monument vond er een kranslegging plaats. Familieleden en vrienden kregen de gelegenheid om bloemen bij het monument te leggen, waarna de plechtigheid met het zingen van het Wilhelmus werd besloten. Initiatiefnemer Henk Frederiks en zijn werkgroep: Leo van Maurik, Jan Dimmers, Engel Goossens, Jacob van Tankeren en Albert Francissen kunnen met voldoening terugzien op de herdenking, die stijlvol is verlopen.

Jan Dimmers

Tempo doeloe

De oorlog in Nederlands-Indië

De strijd op Nieuw-Guinea (slot)

Zoals we hebben vernomen uit ons artikel over Nieuw-Guinea, was het garnizoen van Manokwari na de Japanse landing op 12 april 1942, onder leiding van de garnizoenscommandant, kapitein KNIL J.B.H. Willemsz Geeroms, naar de in het achterland ingerichte voedselopslagplaatsen uitgeweken. De eerste van de in genoemd artikel vermelde posten, stations genoemd, werd na een zware mars van negen dagen door 60 van de 129 mannen van het oorspronkelijke garnizoen bereikt. De overigen vielen of de Japanners in handen of keerden in overleg met Willemsz Geeroms terug naar hun tuinen, om indien nodig, de verdere voedseltoevoer van de guerilla's veilig te stellen. Deze 'boeren' werden echter al spoedig door de Japanners geïnterneerd. Contact met de guerilla's kon hierna niet meer worden gelegd.

De 60 guerilla's richtten bij 'station 1' een bivak in. Deze groep werd echter al vrij snel door Papoea's in Japanse dienst ontdekt. De Japanners eisten toen hun overgave, maar Willemsz Geeroms weigerde zich over te geven, met het gevolg een Japanse overval op het bivak (midden november). Na een fel gevecht slaagden de guerilla's erin uit het omsingelde kamp uit te breken, waarna ze verder de wildernis in trokken. Drie Amerikaanse militairen en enkele burgers waaronder één vrouw, die in het oerbos verdwaald waren, ontmoetten bij toeval de Nederlandse guerilla's en sloten zich bij hen aan. De guerilla's leerden te leven van veldvruchten, bladeren, vis en wild. Maandenlang trokken zij door het woeste terrein. Velen liepen verwondingen en infecties op. De medische verzorging was erbarmelijk. In mei 1943, na langer dan een jaar van ontberingen en omzwervingen, werd een aantal zieken door de Japanners ontdekt, overvallen en gedood.

Twee jaar na de ontruiming van Manokwari, in april 1944, waren nog

35 guerilla's in leven.

Op 18 april 1944 werden deze 35 door de Japanners overvallen. Kapitein Willemsz Geeroms werd met een aantal van zijn mannen gevangen genomen en onthoofd. Sergeant CH. Kokkelink, die door Willemsz Geeroms was aangewezen als zijn opvolger, wist met 22 soldaten en burgers te ontkomen. Kokkelink splitste de restgroep in twee secties, die vervolgens gescheiden, dieper het bergland introkken.

Het was augustus 1944 toen de groep van Kokkelink vernam dat Amerikaanse troepen Sansapor, op de noordwestpunt van Nieuw-Guinea, hadden veroverd (30 juli). Uitgezonden Papoea-verkenners slaagden erin, na een voettocht van drie weken, contact met de Amerikanen te maken, waarna 3 september Kokkelink zich bij de bevrijders meldde. Intussen was de andere sectie er in geslaagd contact te leggen met een Nederlands-Indische patrouille, die in het kielzog van de Amerikanen, die langs de noordkust van Nieuw-Guinea oprukten vanuit Hollandia, dat reeds op 2 mei was herbezet. Ook

deze groep voegde zich op 3 september weer bij Kokkelink te Sansapor. Bij deze plaats grepen op deze derde september 1944 de raderen van de geschiedenis werkelijk in elkaar. De laatste verdedigers van Nederlands-Indië, de 25 overlevenden van het Manokwari-garnizoen, ontmoetten de bevrijders, waarvan de eersten al op 22 april bij Hollandia aan wal waren gegaan. Biak, op de Schoudereilanden in de Geelvinkbaai, was op 27 mei herbezet, de gevechten op deze eilandengroep duurden tot 20 juni. Negen juni viel Noemfoer weer in geallieerde handen. Nieuw-Guinea werd nooit geheel bezet. De strijd werd er nimmer helemaal gestaakt.

April 1942, de eerste Japanse landingen, april 1944 de eerste Amerikaanse landingen. Twee volle jaren hadden de Japanners nodig deze uithoek van de wereld, de achterbuurt van Nederlands-Indië, te veroveren, maar toen was de herovering door geallieerden alweer begonnen. De Japanse arm die in 1942 toestootte bleek te kort, het doel te ver.

J. Zwaan

Dankbaar

In 'Sobat' van februari 1997 vroeg ik aan collega's, die mijn gesneuvelde broer Huzaar J.W. Vendrig in Indonesië goed hebben gekend, contact met mij op te nemen. Mijn broer was ingedeeld bij het 3e eskadron 2e afd. regiment Huzaren van Boreel.

Onmiddellijk na het verschijnen van het blad waarin mijn oproep was geplaatst, heb ik veel telefonische maar ook schriftelijke reacties mogen ontvangen.

Nu ruim 3 jaar later ben ik door de reünie-commissie van het bovengenoemde regiment uitgenodigd om op 14 april jl. aanwezig te zijn bij de

bijeenkomst van oud-militairen in de Bernhardkazerne te Amersfoort. Dit is voor mij en mijn familie een dag om nooit meer te vergeten. Na ruim een halve eeuw heb ik daar het genoegen gehad zijn vroegere kameraden persoonlijk te mogen ontmoeten.

Een woord van dank is dan ook op zijn plaats aan allen die hebben meegewerkt aan deze voor mij en mijn familie onvergetelijke dag.

Heel, heel hartelijk dank!

Mevr. M.E. van den Berg-Vendrig
Meidoornsingel 91c
3053 BL Rotterdam

In Malang

En hoe de Mariniers er kwamen

Zwarte rookwolken stegen uit het grote veem in het Zuiden van Malang op, kamponghuizen stonden in lichte-laaie en het knetteren der openbarstende bamboepalen vermengde zich met het verre geratel der Amtracks en Shermans, die bezig waren de randen van de stad te zuiveren.

Het was pas twaalf uur en er kon geen sprake van zijn dat de stad gezuiverd was, doch reeds was de commandant der X-brigade, kolonel G.J. van der Meulen bezig met maatregelen voor de burgerbevolking. Een Chinees in witblauw gestreepte pyjama was als gids geëngageerd en de kleine colonne jeeps jakkorde door de volkomen stille straten.

Af en toe glipten gedaanten met speren of geweren door zijstraatjes waar een saal afgevuurde karabijn hen tot grote spoed dreef. In een portiek zaten hier en daar, angstig ineen gedoken boeren die 's morgens nog heel rustig met hun vruchten naar de stad waren gekomen en nu, volkomen van de wijs, staarden naar de grimmige Buffalo's. Was het einde van de wereld gekomen? Maar de monsters denderden voorbij en een jolige belanda wuilde en schreeuwde iets tegen hen.

De leider van de Chinese kolonie, die zoveel mogelijk vrouwen en kinderen in een Rode Kruispost had verzameld, bracht ons goed nieuws. Neen, er waren geen moorden op Chinezen gepleegd. Hij dacht wel dat er in de Chinese wijk grote verwoestingen zouden zijn aangericht, maar de kolonel kon hem gerust stellen. De mariniers waren te snel in die buurt doorgedrongen, dan dat er kwaad kon worden gesticht.

Toen ging het naar de 'Europese wijk', de Idjen Boulevard, waar driehonderd Europeanen en Indo-Europeanen moesten wonen. De buurt was uitgestorven. Huizen met kapotte daken, hier en daar uitgebrand doch vrijwel alle leeg geplunderd, zelfs het aardige groene villatje van generaal

Soetomo, waar de KRIS en de inheemse bevolking geen bruikbaar stuk hadden achtergelaten.

Maar toen de groene jeep van de kolonel de prachtige boulevard opzwenkte, toen klonken er van alle kanten wilde kreten en stormden de bewoners van de 'wijk' naar buiten. Ltz. Frits Wassenburg, die hier was om te filmen, en ik keken elkaar aan. 'Precies de bevrijding van Groningen', was de eensluidende conclusie. Ook toen de brandstichting, plundering en onvermijdelijke beschieting van de zijde der bevrijders. Ook toen dat uitbundige, schreiende enthousiasme.

Het zal enige jaren duren eer Malang tot de oude luister zal zijn teruggekeerd. De stad is er lelijk aan toe en vrijwel alle grote gebouwen hebben ernstige schade opgelopen. Maar de eerste de beste dag is men reeds aan het werk getogen om weer orde op zaken te stellen en de voedselvoorziening te verzekeren. Elektrische centrale en waterleiding zijn intact gebleven. Hier staat men weer voor een raadsel: wat bedoelt de TRI wanneer ze over 'verschroefde aarde' spreekt? Want dat is toch heel iets anders dan plundering en brandstichting, zoals we die langs de weg van Lawang tot in Malang voortdurend zijn tegengekomen.

Doch Malang is bevrijd en deze prestatie heeft onze troepen geen grote verliezen gekost, al zag het er aanvankelijk somber uit. Ik was bij de compagnie mariniers, die langs een oostelijke route de stad binnentrok. Voor we het station bereikt hadden, waren er heel wat magazijnen leeggeschoten op tegenstanders aan beide zijden van de weg. We bereikten het viaduct aan de Stationsweg en daar lag - honderd meter lang - de brug over de Brantas. Om kwart voor negen vlogen de mariniers er op los. Meteen kwamen ze onder vuur, van links en rechts.

Ogenblikkelijk lagen allen op hun buik en legden hun karabijnen aan

op de aanvaller. Toen naderden grommend de Sherman tanks, lieten hun mitrailleur ratelen, bliezen met hun kanons een paar gaten op de plaatsen waar weerstandnesten zaten en even later klonk bijna juichend de stem van een telegrafist "Hallo, hallo, hier ... De brug is intact - intact. Ja intact! Verdorie, dat zeg ik toch!" De ontvanger scheen het succes niet te kunnen geloven.

De mariniers verspreidden zich door het oostelijk deel van de stad, terwijl de infanterie met carriers en Amtracks westwaarts uitzwerfde. Er moest nog veel worden gedaan, want ofschoon de geregelde TRI-informaties zich naar de zuidelijke kant hadden teruggetrokken en daar een behoorlijke 'screen' van met zware mitrailleur en mortieren bewapende infanterie hadden achtergelaten, die het onze soldaten nog vrij lastig maakten, toch wemelde de stad nog van ongeuniformeerde snipers en brandstichters.

Doch de toevloed van manschappen en materiaal had op deze lieden een funeste morele uitwerking en toen het hoofdkwartier op het J.P. Coenplein was ingericht, was het zwaarste werk gedaan en werd overal gesproken van "Als we nou eens wat verder gingen".

Met dit al is de opmars van Lawang naar Malang met grote moeilijkheden gepaard gegaan. Drie fikse Bailey bruggen moesten er worden gelegd, waarvan de laatste twee in de nacht voorafgaande aan de verovering van Malang. Op een punt is een weg-omlegging door een droge kali gemaakt, doch dit neemt niet weg dat de weg Soerabaja-Malang weer in zeer vlot tempo kan worden afgelegd. Zodat ik maar zeggen wil dat de Genie de zaken weer prima voor mekaar heeft gebracht.

Ton van Beers

Uit: 'Wapenbroeders' (uitgave van en voor de Nederlandse Strijdkrachten in Ned. Indië van 14 augustus 1947)

Onder- scheiding na 50 jaar

De 73-jarige voormalig sergeant van het Korps Militaire Politie, Toon Nieskens, uit het Midden-Limburgse Linne bij Roermond, heeft van het Ministerie van Defensie in Den Haag een verlate erkenning gekregen.

Het Hoofd Sectie Onderscheidingen, de heer P. Horbowiec, liet namens de Directeur-Generaal van het Ministerie officieel weten, dat hij in aanmerking kon worden gebracht voor de toekenning van de jaargesp 1949, behorende bij het Ereteken

voor Orde en Vrede.

De overhandiging van de jaargesp met baton plus 1 ster en het opsteken van het ere-teken werd gedaan door een afvaardiging van drie bestuursleden van VOMI Limburg.

Kort vóór de Souvereiniteits-overdracht van 27 december 1949 kreeg Nieskens met nog drie MP-korporaals opdracht om een einde te maken aan een kwaadwillig optreden van een 12-persoons gewapende guerilla-groep, die de binnenstad van

Cheribon onveilig maakte. De actie sloegde, zonder bloedvergieten,

Hun detachement kreeg daarvoor van de kolonel-troepencommandant West-Java een erkende 'Tevredenheidsbetuiging'.

Dit document bleek hier in Nederland niet meer te achterhalen, waarop het Ministerie, na onderzoek, de genoemde erkenning alsnog aan Nieskens heeft toegekend.

Veteranendag Koninklijke Marechaussee 2000

Op 25 maart 1998 is de Koninklijke Marechaussee door de Minister van Defensie aangewezen als vierde krijgsmachtdeel. Elk krijgsmachtdeel is verplicht jaarlijks een veteranendag te organiseren.

In het jaar 2000 is het de eerste keer dat de Koninklijke Marechaussee dit doet.

Alle veteranen van de koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie zijn van harte welkom op de

eerste veteranendag van de Koninklijke Marechaussee op vrijdag 22 september 2000 in Apeldoorn. Uitsluitend voor bovengenoemde veteranen en hun partner worden toegangsbewijzen en vrij-vervoer NS beschikbaar gesteld.

Aanmelding vóór 15 juli 2000 bij de Stichting Dienstverlening Veteranen in Doorn, telefoon: 0343-474150.

Berechting Japanse oorlogsmisdadigers?

Eind December 1947 arriveert het vijfde Bataljon van het Garde-regiment Jagers in Indonesië. De compagnie waar ik bij hoor wordt gelost op het eiland Ambon, als welkome aanvulling van de daar sinds het einde van de oorlog aanwezige KNIL-eenheden. De Troepencommandant Majoar Schultze, een door lange tropendienst ervaren Indischman, toont zich in het begin niet erg gelukkig met het stelletje slecht voorbereide groentjes, dat hier voortaan dagelijks gesuikerde rijstepap met krenten denkt te moeten eten.

Ambon is nog een oase van rust, maar er smeult wat onder de oppervlakte en Molukkers als Soumokil, Wairisal en Manusama beginnen zich uit onzekerheid over hun toekomst politiek te roeren. Hoewel vrijwel meteen door de Majoar aangetrokken als tijdelijk voorlichtingsofficier en van mijn onderdeel gesepareerd, moet ik de eerste dagen meedraaien met een bewakingsdetachement in een kamp met zware Japanse oorlogsmisdadigers, allen door een geallieerd Tribunaal ter dood veroordeeld. Bij gebrek aan exacte informatie hierover, komt het in de tropennacht al snel tot lange gesprekken met deze Generaals en Admiralaals, die voor een deel redelijk Engels blijken te spreken en verstaan. Zo vormt zich bij mij een onthutsend beeld van een Aziatisch soort moraal en cultuur, zo als wij ons dat als kersvers naar de andere kant van de wereld getransporteerde jonge Nederlanders maar met moeite kunnen indenken. Bovendien blijken deze weledelgestrengde Zonen van Nippon, hoewel er in het kamp voor hen van directe bedreiging geen sprake is (de vonnissen zullen in Japan worden voltrokken, waar ik inmiddels een groot vraagteken bij zet) voor zelfs de meest pummelige wachtopers onder ons, tijdens het corveeën overdag voortdurend en letterlijk door het stof te willen kruijen. Een ontregende

ervaring, die ons ook al niet in de kouwe kleren gaat zitten. Langzamerhand razend benieuwd naar wat zich in de oorlogsdagen precies op de Molukse eilanden heeft afgespeeld, stoot ik telkens slechts op schimmige verhalen van de eilandbewoners, die - net als de militairen en ambtenaren van het Binnenlands Bestuur - alleen maar blij zijn, dat het voorbij is en regelmatige gezagstoestanden zijn teruggekeerd. Meer dan een halve eeuw later komt er duidelijkheid. Onder de titel 'Blood Oath' draait op de zender TV10 een 'actiefilm' uit 1990 met als toelichting: "Na WOII wordt op Ambon een Tribunaal opgericht waar Japanse oorlogsmisdadigers worden berecht". Uiteraard gooi ik die avond alles aan de kant en kijk dan naar een (behoudens enkele foutjes in de Nederlandse opschriften) heel geloofwaardige Australische film, waarin het zonder enig proces afslachten van ruim driehonderd geallieerde krijgsgevangenen op het vliegveld Laha en het zonder Krijgsraadzitting afmaken van neergestorte Australische piloten ter plaatse uit de doeken wordt gedaan. Hoewel ik mij tegenover oorlogsfilm afstandelijk pleeg op te stellen, treffen de feiten en hun verwerking me emotioneel zodanig, dat ik er dagenlang mee blij rondlopen hoe het toch komt, dat het meer dan vijftig jaar moet duren alvorens - doordat een commerciële zender goedkoop tegen deze film aanloopt - dergelijke feiten in de openbaarheid komen. Terwijl drie officiële zenders hier dagelijks de grootste onbenulligheden over de kijkers uitstorten, blijft wat er in een toenmalig Nederlands rijkdeel met onze landgenoten en hun geallieerden gebeurde, een zorgvuldig bewaard geheim. Is het een wonder, dat nog steeds duizenden na de oorlog naar Nederland gerepatrieerden, zich erover blijven verbazen dat hun belevenissen hier toen maar nauwelijks werden aangehoord? Dat hun Jappenkamp-

ervaringen, vaak al ontdaan van de grootste gruwelijkheden, werden beantwoord met dorps gepraat over de onder de Duitsers zo moeilijk te verkrijgen spek en ham? Natuurlijk waren er ook hier ergere dingen gebeurd, maar voor 'ex-kolonialen' gold blijkbaar dat ze uit een andere wereld kwamen. Gemengdbloedigen met een donker tintje gaven het ten slotte maar op om uit te leggen, dat ook zij pure Nederlanders waren en geen 'inlanders'. Voor Ambonnezen, onze trouwste KNIL-militairen, was alleen al hun zwarte gezicht aanleiding om ze maar uit de buurt te blijven. Bij de latere politieke verhoudingen van toen bleven de wrede daden van de Jap in interneringskampen en daarbuiten een gesloten boek. Als wij nu nog praten over frustraties en syndromen van Indië-veteranen die na hun terugkeer niet genoeg begrip en aandacht hebben gekregen, lijkt het mij goed om ons ook dat steeds te blijven realiseren.

C.G. Nijsen,
Eindhoven

Lezers schrijven

Herinneringen aan Generaal Mac Arthur

Op het stukje in 'Sobat' nr. 69 - 15e jaargang nr. 1 - februari 2000 -, tevens behorende bij de voorplaat, zou ik gaarne de volgende aanvulling willen geven.

De uiteenzetting, aangaande herinneringen aan Generaal Mac Arthur, zijn goed weergegeven, toch is er iets waarvan de schrijver niet op de hoogte kon zijn.

In de jaren 1956 t/m 1960 ben ik werkzaam geweest bij de Bouwmaatschappij 'Hollandia', gevestigd in het A.P.O.-Kamp. Tijdens een uitstapje in de omgeving werd in 1958 bijgaande foto, van mijn vrouw en mij, bij het monument gemaakt en daarop is duidelijk de volgende tekst te lezen:

"Ter herinnering aan Generaal Mac Arthur.

Van de landmacht Nw.Guinea bij haar vertrek op 1 maart '55".

De tegenwoordige 'Engelse tekst' geeft uitsluitend aan dat op deze plek het hoofdkwartier heeft gestaan, terwijl de oorspronkelijke tekst als herinnering en waardering is bedoeld aan Generaal Mac Arthur.

Op een bergplateau in het Cycloopegebergte verrees, op ongeveer 325 meter boven de zeespiegel, het mooi gelegen 'Camp Seventh Fleet' en dicht daarbij, op een 500 meter hoge heuvel in de omgeving van het dorpje 'Iar', kwam het hoofdkwartier van Generaal Mac Arthur. In deze riante 'Prefab' woning verbleef Mac Arthur van september 1944 tot maart 1945.

Medio december 1945 vertrok de 'Zevende vloot' en op 25 januari 1946 werd de basis overgedragen aan de plaatselijke Nederlandse commandant.

Er werd besloten om het bestuurs-

centrum in 'Kota Baroe' (Hollandia Binnen) te gaan vestigen.

Hierheen werd tevens de 'Prefab' woning van Mac Arthur overgebracht en herplaatst om te gaan dienen als ambtswoning voor o.a.: De Resident J.P.K. van Eechoud (1946/1950) en na hem de Gouverneurs S.J.J. van Waardenburg (1950/1953) en J. van Baal (1953/1958).

Gouverneur J. van Baal heeft nog in de nieuwe Gouverneurswoning te Noordwijk (Dock V) gewoond van 1958 tot zijn vertrek op april 1958, daarna werd deze door de laatste Gouverneur P.J. Plateel tot 1962 bewoond.

Ben Koerselman,
Bussum

Nieuw-Guinea

Van de heer Ben Koerselman uit Bussum ontvingen wij (onderstaand) tevens een uiteenzetting over het ontstaan van Ned. Nieuw-Guinea, thans Irian Jaya en Hollandia, thans Jayapura, in het bijzonder.

In 1545 kreeg dit eiland de naam 'Nieuw Guinea', omdat de Spanjaard 'Ortiz de Redes' de bewoners hem deden denken aan 'Guinea' in West-Afrika (Nueva Guinea).

In 1768 gaf de ontdekkingsreiziger 'Louis Antoine de Bougainville' (oetervader van de tropische heester) het woest gebergte tussen de Tanah Merah- en de Humboldtbaai, de naam Cycloop, denkende aan de eenogige reus uit de Griekse Mythologie.

In 1858 werd onder leiding van de Resident van Banka 'H.D.A. van der Goes' tijdens een expeditie, diverse baaien in kaart gebracht, zoals o.a. de Jotefa- en de Humboldtbaai. Nadat in 1900 zich de handelaar 'J.R. Dumas' aan de Jotefa-baai had gevestigd, werd in 1910 het bivak 'Hollandia' opgericht, onder leiding van de KNIL Kapitein 'F.J.P. Sachse'. Aangezien het dichtbij gelegen Duitse bivak, op het Westelijk deel van Nieuw Guinea, 'Germaniahoeek' werd genoemd, kreeg het Nederlandse bivak de naam 'Hollandia'.

Op 19 april 1942 namen de Japanners Hollandia zonder slag of stoot in. Zij bouwden barakken, legden steigers aan en een drietal vliegvelden, waar later 350 vliegtuigen waren gestationeerd. Rond de Humboldtbaai en in

het A.P.O.-kamp. Bij Hamadi en Jotefabaai, werden enorme hoeveelheden voedsel, kleding en munitie opgeslagen.

Na voorbereidende bombardementen op 30-, 31 maart, 3-, 5-, en 16 april 1944, met name op het Sentani Vliegveld waar, zoals later bleek, 340 vliegtuigen waren vernietigd, werd de invasie ingezet. Op 22 april 1944 werd, onder leiding van Generaal Mac Arthur, bijgestaan door 215 schepen van de Amerikaanse Zevende Vloot, geland in de Tanah Merahbaai (Sentani vliegveld) en de Humboldtbaai (Hamadi). Nadat de zuiveringsacties op 6 juni 1944 waren beëindigd, bleken aan de zijde van de V.S. 152- en aan de zijde van Japan 3300 mensen te zijn gesneuveld.

In een zeer korte tijd werd (echt op z'n

Amerikaans) een zeer grote basis ingericht, met als doel de opmars naar Japan (de atoombom maakte dit niet meer nodig). Zo ontstonden rondom de Humboldtbaai een 11-tal steigers, t.w. twee Navy- en negen Armydocks, deze namen leven nog steeds voort als dock II, IV, V etc.. Rondom de Tanah Merahbaai kwam een enorm bunkerstation voor vloeibare brandstoffen, met daaraan verbonden een 135 mijl lange pijpleiding. Eveneens werd een 100 km weggennet aangelegd tussen de haven, het vliegveld etc., er kwamen voor zo'n 140.000 manschappen - Hospitalen, een 50-tal Openlucht bioscopen, theaters, een 250.000 vierkante meter opslagruimte, uitbreiding van het vliegveld die geschikt waren voor zware bommenwerpers, waar 300 vliegtuigen per dag zouden kunnen vertrekken en landen.

Herinneringen

Mijn verhaal begint in 1984. In die tijd was het nog volop werken. Ik was nl. bakker van beroep. Had een eigen bedrijf met 10 man personeel. In augustus 1984 werd ik gebeld door iemand uit Hoorn, alwaar ik woon. Hij had nl. zijn vrouw meegenomen uit Indië. Nu had hij familie over uit Indonesië. Deze mensen wilden graag een bakkerij zien. "Laat ze morgen maar komen", zei ik, "dat kan altijd". En de volgende dag kwamen ze. Mijn winkelmeisje stoomde naar de bakkerij. "Moet u nu eens zien wat er in de winkel is". Ik naar voor en riep ze naar binnen. Keurtje gekleed. Hij in het zwart en zij in sarong en kabaja. Toen ik begon te praten zag ik dat hij schrok. Hij keek me nogal vreemd aan. Ik heb ze mijn bedrijf laten zien en we zijn daarna naar mijn tweede winkel gereden. Toen ik ze weer afzette bij het huis van hun familie, kwam het hoge woord er uit. "Toean Renze" zei hij tegen mij. Nu was het mijn beurt om te schrikken. Ik heb ze weer meegenomen naar huis. Ik heb ze kennis laten maken met mijn vrouw en daarna hebben we gepraat. Hij vertelde mij een verhaal waar ik zelf nooit bij heb stilgestaan. Om dat goed te begrijpen kan ik het beter met mijn eigen inzicht vertellen.

Met die eerste positionele actie waren we uit Bandaeng vertrokken met de V-Brigade in verzorgingspeloton 5. Onderweg hadden we niet zoveel te doen. Ik zelf moest zorgen voor de benzine. Dat kon je niet aan anderen overlaten. Na de actie kwamen we in Banjumas terecht. Diezelfde dag nog kwam kolonel Van Zanten (Hoofd van de V-Brigade) bij ons op zoek naar bakkers. Nu dat was mijn vak en zodoende startte ik samen met nog drie (collega's) in Purwokerto een bakkerij. We kregen meel, zout en gist en bakken maar. De eerste dag = 500 broden. Daar kwamen een paar menage-meesters wat brood halen, maar we hadden er wel 450 over. Doags erna was het precies hetzelfde. De derde dag ook weer. Maar toen kwamen de bewoners weer terug. Al die tijd was het stil geweest. Die mensen hadden drie dagen niet gegeten. Wij hebben daar brood uitgedeeld. Opeten waar we bijstonden! Nu vertelde hij mij dat hij er ook tussen had gezeten. Hij was luitenant bij de T.N.I., maar hij en zijn maats hadden ook honger. Ik vroeg hem hoe hij mij had herkend. Want een jongen van 20 jaar of een man van 57 dat is nogal een verschil. Aan mijn stem was het antwoord. Die verandert bepaald niet. Die dag is mij

nog iets duidelijk geworden. Toen wij daar in Purwokerto kwamen, woonden wij in een huis dicht bij de bakkerij aan de rand van de kampong aan de Grote Postweg. Dat was ongeveer 150 meter af van het hoofdkwartier van de V-Brigade. We zagen ze alle nachten langs ons huis lopen, maar we hebben nooit last van hun gehad. We wandelden soms wel 10 km in de omgeving, maar nooit enig last gehad. Het antwoord daarop kwam van hem. Dat huis was voor de T.N.I. verboden terrein. Ook hier is het spreekwoord van toepassing. "Doe wel en zie niet om". Na afloop van dat gesprek heb ik ze nog een keer mee uit eten genomen en dat viel in heel goede aarde. Ik heb tenminste een heel mooie dag gehad. Nu, na dat gepraat over alles wat er in die tijd gebeurd is, hoor je alsof we moordenaars zijn. Dat deed mij zeer. De meeste jongens wisten niet beter of we deden onze plicht ten overstaan van de mensen die daar woonden. Zo heb ik het ook altijd gezien en ik denk van de meeste jongens wel met mij. Daarom is het wel eens goed dat er ook nog dingen verteld worden die juist andersom zijn.

R. van de Berg

Boekbespreking

'Gedenkboek oud-Indiëgangere gemeente Dalfsen 1945-1950'

Samensteller/Auteur B.G. Kloosterman. ISBN 90 9013701 7. Prijs: f 35,-. Pocketboek. 212 pagina's. Dit boek werd, hoewel het reeds de derde druk is, dat in april of mei van dit jaar gaat verschijnen, nog niet eerder besproken. De eerste druk verscheen op 7 mei 1999, de tweede, plus aanvulling, in oktober 1999. Deze snel elkaar opvolgende drukken zijn mijns inziens een bewijs dat we hier te maken hebben met een goed boek. En dat is het inderdaad.

U kunt het boek bestellen door overschrijving van f 35,- (inclusief verzendkosten) op Raborekening nr. 312862424 (Dalfsen), t.n.v. Commissie oud-Indiëgangere Dalfsen of telefonisch via telefoonnummer 0529431624 of fax 0529432119 en E-mail hgkloosterman@hetnet.nl, of gewoon via de boekhandel (zie ISBN-nummer). Het boek is geïllustreerd en kost slechts f 30,- als u het kunt ophalen bij de Commissie oud-Indiëgangere Dalfsen, adres: H. Belling, Van Hauwestraat 3, 7721 BV Dalfsen.

En zeg nu niet meteen: "Wat moet ik met een boek over uitsluitend de oud-Indiëgangere uit de gemeente Dalfsen", (168), want het is een doorsnee weergave van de ervaringen, opgedaan tijdens ons aller diensttijd in Indië (1945-1950). En de Dalfsenaren dienden in vele verschillende onderdelen van onze krijgsmacht. Wie weet zult u er één, of meerdere, van herkennen, via zijn persoonlijk verhaal. De namen van alle Dalfsenaren die in Indië dienden staan, plus foto, in het boekwerk opgetekend en afgebeeld (pagina's 176 tot 209).

De opzet maakt het boek derhalve tevens interessant voor vele Indiëveteranen, die weliswaar niet uit Dalfsen of onder deze gemeente ressorterende plaatsen komen, via de persoonlijke belevenissen van de vertellers in dit boek. Wie weet handelt zijn relaas over een episode uit de ge-

schiedenis van uw onderdeel oftewel over gegevens die u zelf of uw compagnie met de verteller deelde. En tenslotte komen de ervaringen van de tienduizenden Indiëveteranen, onverschillig tot welk wapen van onze krijgsmacht ze destijds behoorden, in grote lijnen overeen. Maar ondanks deze overeenkomsten, maakt de diversiteit der persoonlijke belevenissen bijna elk matenboek, van en over ex-Indiëgangere het lezen van dergelijke gedenkboeken voor Indiëveteranen steeds boeiend. Aan te bevelen.

J. Zwaan

'Verhalenbundel Reünie Veteranen Administrateurs in Oorlogstijd'

Samengesteld door Joh. Janse, bijgestaan door Roel van Kooten en Gerrit Polet. Zeist, april 1999. Geïllustreerd, 268 pagina's. Formaat 20,5 x 29,5 cm.. Soort paperback.

Tja, wat te doen met relazen van administrateurs in een leger te veld: bureaucrat, inktkoelies, pennenlikkers, bokkonten, die nooit hoedden te vechten, geen patrouilles liepen, geen wachtjes klopten, etc. Zo praatte de jongens van de gevechtseenheden over de poenuitbetalers, de verlofpassenschrijvers en opmakers, buitenmodeluniformdragers en bruinschoenenjongens, schrijvers, strafbladbijhouders en rapportenmakers plus menagecontroleurs, etc., etc.. Gouden kronen sneuvelen niet, sneerden de sawahtrappers, de tirailleurs en brensjuowers als ze een SMA (Sergeant-majoor-administrateur) tegenkwamen.

De Heren zitten maar veilig op een bureautje papier vol te kladden en wij zullen ons leven wel wagen. Wij trappen de sawahs wel plat, zo jalouzieden de vechtmilitairen tegen de brievenopstellers en rapportenmajors.

Helaas ging dit rustieke beeld van de Heren sergeanten-majors der militaire administratie in de Oost meestal niet op.

De lijst van gesneuvelde administrateurs in Indië, (7) zeven pennenvoerders, laat u zien dat de waardigheid van SMA, want het was waarachtig een waardigheid, in oorlogstijd, lang niet altijd van gevaar ontbloot is. Ziehier de lijst van de zeven in Indië omgekomen administrateurs, aangevuld met een (1) Koreaganger en twee (2) slachtoffers van de strijd tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ook zij vielen op het 'veld' van eer, en verdienen herdacht te worden.

1940-1945 (WO II)

C.M. Dekkers uit Hoosendaal, bij dropping boven bezet Nederland (Gilze-Rijen) 31-5/1-06-1944
R.A. v. Dongen uit Breda te Bleskensgraaf/Gorinchem 13-05-1940

1945-1950 (Indië-periode)

M.J.M. op ten Berg uit Hengelo te Batavia 29-09-1947
H.W. Germeraad uit Amsterdam te Bandoeng 09-10-1950
J. v. Ingen uit Woudenberg te Lahat 21-01-1949
F. Looij uit Rotterdam te Buitenzorg 03-07-1949
J.P. de Mooij uit Rotterdam a/b MS Nelly 12-04-1950
A.W. Schut uit Amsterdam te Maoe-Banjoemas 21-06-1949
H. Waterbolk uit Appingedam te Medan 04-08-1947

1950-1953 (Korea)

J.A. Tober uit Loenen a/d Vecht te Hoensong 12-02-1951

Het boek, de verhalenbundel, behelst de verslagen van het Korps der Militaire Administratie, die destijds in Indië dienden, gevolgd door, als ik goed geteld heb, 22 persoonlijke verhalen van oud-leden uit het genoem-

de Korps. Deze verhalen tonen de lezer de werkelijkheid van de administrateurskroon. Echt een minder lui luizenleventje dan bij de niet dragers der gouden kroon gedacht wordt. Lees dit voortreffelijke realistische werk, Sobats uit Indië en Korea. Gedenk dat de SMA, niet voor niets wordt gekwalificeerd als de moeder van de Compagnie.

Hij verzorgde u fysiek en financieel. Zijn functie was niet alleen een rang, een baantje, maar bovenal een waardigheid.

Leest deze bundel, opdat u weet wat een administrateur in de krijgsmacht voor u deed. Hij was een der uwen.

PS. 'Kerstfeest in Indië 1997' Een herinnering, afgedrukt in 'Sobat', het blad van de VOMI, van december 1997, (12e jaargang nr. 6 (56), pagina's 7 en 8) is een authentiek relaas (alleen de namen van plaatsen en personen zijn gefingeerd) van een SMA van de 7 december divisie in Indië.

Slechts één voorbeeld van wat een compagnies-administrateur te velde in oorlogsomstandigheden kon overkomen. En zo waren er vele ervaringen van SMA's. Neem er kennis van, jongens van de gevechtseenheden.

J. Zwaan

Opsporing verzocht

Wie van de Indië-sobats was met B. Cohen, Watermannen bij 1-3, gelegerd ca. 1945-'48 (?) in Nederlands-Indië?

B. Cohen is reeds enkele jaren overleden en nu zit zijn dochter nog met veel vragen; want haar vader heeft, net als zovelen, de Indië-periode nooit aangeroerd, wat haar zeer verdrietig maakt.

Via deze oproep zou ze gaarne in contact willen komen met zijn oud-sobats, via telefoon en/of briefwisseling.

Het contactadres luidt:
J.H. Peeters, Hemelrijk 4,
5961 LT Horst,
tel.: 077-3983513. (Indië-veteraan).

Boekenmarkt in Legermuseum

In het Legermuseum, Korte Geer 1, 2611 C Delft (015-2150500) wordt tijdens Open Monumentendag, zaterdag 9 september, een boekenmarkt gehouden van af te stoten materiaal uit de bibliotheek. Het museum is op de Open Monumentendag gratis toegankelijk van 11.00 tot 17.00 uur.

Op de boekenmarkt zijn zowel militaire als niet-militaire boeken en tijdschriften te koop. Het aanbod is zeer gevarieerd. Te vinden zijn verschillende militaire voorschriften maar ook een complete set van het verslag van 'De Enquêtecommissie Regeringsbeleid 1940-1945'. De dui-

zenden boeken en tijdschriften gaan voor diverse prijzen van de hand, vanaf f 0,50 is al iets te koop. Daarnaast wordt er ook uitverkoop gehouden van oude publicaties van het museum.

Naast de boekenmarkt worden er nog diverse andere activiteiten in het museum georganiseerd tijdens deze Monumentendag. Ook zijn de wisseltonaastellingen *Dressed to kill. Mode en Uniform en Moed. Beleid en Trouw, 185 jaar Militaire Willems-Orde* te bezichtigen.

Sluitingsdata inzenden kopij:

- Nr. 72 26-06-2000 augustusnummer.
- Nr. 73 21-08-2000 oktobernummer.
- Nr. 74 23-10-2000 decembernummer.

Uitreiking Draaginsigne Gewonden

Het opspelden van het Draaginsigne Gewonden door burgemeester Dr. L. van Leeuwen. Links mevr. v.d. Wiel. Rechts dhr. v.d. Wiel.

In het bijzijn van zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen heeft de heer v.d. Wiel uit Zoetermeer op 22 maart 2000, uit handen van Dr. L. van Leeuwen, burgemeester van Zoetermeer het Draaginsigne voor Gewonden mogen ontvangen.

Het insigne werd opgespeld nadat de burgemeester een overzicht had gegeven van het ontstaan van dit insigne en de belevenissen van de heer v.d. Wiel. Aan mevr. v.d. Wiel werd een mooie bos bloemen overhandigd. De burgemeester sprak ook lovende woorden over het werk van de VOMI waardoor o.a. in Zoetermeer een monument voor onze gesneeuvelde sobats is onthuld.

Bij de uitreiking waren verder aanwezig sobat Bob Verhoef en A. van Luxemburg, die namens het bestuur van VOMI Zuid-Holland Noord de heer v.d. Wiel feliciteerde en overhandigde aan mevr. v.d. Wiel een bos bloemen. Hij bedankte de burgemeester voor zijn woorden over de VOMI en voor de medewerking van de gemeente in het algemeen, o.a. bij het ontstaan van het monument.

De bijeenkomst werd hierna afgesloten, maar er werd thuis bij een dochter onder het genot van een drankje nog even gezellig nagepraat.

A. van Luxemburg

Op dinsdag 28 maart jl. werd op het stadhuis te Rotterdam door de burgemeester, de heer I. Opstelten, aan drie van onze Rotterdamse leden, te weten de heren G.J.A. Geenen, J. Heezen en L.G.L. van Laatum, het Draaginsigne Gewonden uitgereikt.

De burgemeester sprak het drietal toe en memoreerde daarbij het jaar van totstandkoming van de Draaginsigne Gewonden. Hij liet hen vervolgens vertellen hoe zij militair waren geworden en de uitzending naar voormalig Nederlands-Indië tot stand was gekomen.

De heer G. de Jong, vice voorzitter van VOMI Zuid-Holland Zuid, sprak zijn waardering uit voor het feit dat de burgemeester deze uitreiking persoonlijk had willen doen. Hij refereerde aan de waarde die deze uitreiking heeft als vorm van erkenning van de overheid. Deze erkenning komt ook tot uiting bij de realisatie van de vele gedenksteden voor de overleden Indië-militairen. Rotterdam heeft in 1998 daar haar steentje aan bijgedragen door de plaatsing van een monument op de begraafplaats Crooswijk.

Ger de Jong

Indrukwekkende onthulling Indiëmonument in Deventer

Maandag 11 oktober 1999 om 13.00 uur kwamen ± 70 familieleden en nabestaanden van de omgekomen militairen in het voormalig Nederlands-Indië in het stadhuis van Deventer bijeen. Na een kopje koffie en verwelkoming door de burgemeester gingen zij naar de monumentale Lebuinuskerk, die met prachtige bloemen en planten was aangekleed. Binnen was grote belangstelling voor de foto-expositie over o.a. de Japanse bezetting, de Birma- en de Pakan Baroespoorlijn, Bersiapterreur en de periode 1945-1950. Veel indruk maakte de uitvergroete foto's van de met bloemenkransen versierde graven en de daarboven geprojecteerde grote foto's van de veertien omgekomen jonge mannen uit Deventer. In een overvolle kerk verwelkomde burgemeester drs. J. de Lith de Jude

de ± 700 veteranen en genodigden. Onder hen waren diverse militaire- en burgerautoriteiten aanwezig. In zijn toespraak verwoordde hij de sterke banden die Deventer, via o.a. de Koloniale Landbouwschool, in de loop der jaren met Nederlands-Indië heeft gehad.

De heer Bouman sprak o.a. over de mensonterende zeetransporten van de Japanners, het sadistische en hemeltergend lage optreden van de Japanse Kempetai, de uitputtende lijdensweg aan de Birma spoorlijn, de Pakan Baroe spoorlijn en de verschrikkelijke Bersiapterreur daarna. Het in originele klederdracht gestoken Molukse koor "Suara Bersatu" en organist Jan Kleinbussink verzorgden de intermezzo's tussen de diverse sprekers.

"Zij waren zich bewust van hun taak om in opdracht van de Nederlandse Regering een missie uit te voeren om Orde en Vrede te brengen. Meer dan 6000 jonge mannen hebben hierdoor hun toekomst op het ereveld in Nederlands-Indië moeten achterlaten", aldus Inspecteur Generaal de Veer.

"Bijna geen dag gaat er voorbij of er is wel een moment dat ik aan die tijd herinnerd word" zei dominee Colijn, om vervolgens te vertellen dat er zelfs geen tijd was voor een rouwproces. "Het ene moment sneuvelde één van je jongens en het andere moment moest ik hem al begraven, waarna de plicht, om verder te gaan in de guerrillastrijd, weer riep". Hij was dankbaar om zijn medewerking te kunnen geven aan de onthulling ter nagedachtenis aan de veertien gesneuvelden uit Deventer.

Met een massale, indrukwekkende samenzang van het lied: "Blijf bij mij Heer wanneer het avond wordt" werd de plechtigheid in de kerk beëindigd.

Buiten op het plein van het Grote Kerkhof bracht het Trompetterkorps van de Koninklijke Marechaussee koraalmuziek ten gehore. De 700 zitplaatsen bleken niet toereikend voor de inmiddels gegroeide schare tot meer dan duizend belangstellenden. De bekende Tab de Bordes leidde de onthulling in met een declamatie van een gedeelte uit het gedicht 'Zijn naam' van Pierre Huyskens.

Mevrouw Verdam, weduwe van de gesneuvelde Frits Verdam van 1-11 R.I., ook bekend wegens zijn aandeel in het verzet 40-45, werd bij de onthulling geassisteerd door mevrouw Steenbruggen, een pleegzuster van Frits.

'De Wachtende Moeder' uit brons op een massief granieten sokkel, waarin urnen met aarde van de erevelden Candi - Kembang Kuning - Menteng Pulo en Pandu, was nu zichtbaar aanwezig.

De voorzijde van de sokkel vermeldt de tekst van een door Aalmoezenier Van Aggelen bewerkte Psalm: *Voorbij nu ons wenen, ons delen, ons samen, maar niet verbitterd, niet gehard, ik draag je in de palm van mijn hand.* Op de rechterzijde worden alle Deventenaren herdacht die tijdens de Japanse bezetting zijn omgekomen en op de linkerzijde, met het Ereteken voor Orde en Vrede, de veertien met

naam genoemde militairen. Na het hoornsignaal 'Geeft Acht', een minuut stilte en het signaal 'Taptoe' ging de nationale driekleur in top en klonk het Wilhelmus.

Terwijl 2 militairen de Erewacht hielden, droegen vier andere Natres-militairen, onder stemmige tonen van het Trompetterkorps, 16 bloemstukken en kransen aan van: families, B & W, Inspecteur der Veteranen, Korps

Mariniërs, Koninklijke Landmacht, Stichting JES, Madjos, VOMI, Contact Oud-Mariniërs, 1 R.S., 1-11 R.I., 4-5 R.I., het Initiatiefcomité en 'De Opmaat'. Hierna volgde een ontroerende bloemlegging door acht Molukse meisjes in klederdracht.

In de afsluiting van het officiële programma droeg Indië-veteraan Piet Kempes, tevens lid van het Initiatiefcomité, met een Oorkonde het monument symbolisch over aan de burgemeester.

"Wij, de zes sobats van het Initiatiefcomité, die gedurende drie jaar aan de voorbereiding hebben gewerkt, zijn veel dank verschuldigd aan allen die aan de realisatie hebben meegewerkt", zei Jo Goossen tenslotte, hierbij o.a. zinspeelend op de financiële ondersteuning van veteranen en bedrijven. Tevens bracht hij postume eer en dank aan de inmiddels overleden pater Carmeliet Emiel Gemmeke, die het 'moederbeeld' ter sprake bracht, toen hij als lid van het Aanbevelingscomité nog onder ons was.

Indië-veteraan Jo Goossen, de man van het eerste uur, die door toelooze inzet en gedrevenheid zijn initiatief verwezenlijkt zag, kan dankbaar terugzien op zijn 'levenswerk'.

H. Trip,
Indië-veteraan en lid van het
Initiatiefcomité

Herdenking

Woensdag 20 augustus a.s. wordt in het Rengerspark te Leeuwarden de herdenking gehouden voor de uit Friesland afkomstige militairen, die in de periode 1945 - 1962 in het voormalig Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea zijn omgekomen. De plechtigheid begint om 19.00 uur. Tijdens deze plechtigheid wordt de herdenkingsrede uitgesproken door Drs. E.H.T.M. Nijpels, Commissaris der Koningin in de prov. Friesland. De declamatie wordt verzorgd door mev. A.G. Steenstra uit Emmen. De muzikale medewerking wordt verleend door het Frysk Seniorencorkest.

Na de officiële opening van de kranslegging zullen eerst door familieleden en/of nabestaanden bloemen en/of kransen aan de voet van het monument worden gelegd, daarna volgen de diverse organisaties.

Na de kranslegging wordt de plechtigheid besloten met een defilé langs het monument, waarbij de afzetting wordt gevormd door een erewacht van oud-strijders. Er wordt, evenals voorgaande jaren, een grote opkomst verwacht. Het bestuur draagt zorg voor 1000 zitplaatsen, doch dit betekent niet dat u uw

eigen stoel niet mag meenemen naar de herdenking. Uw aanwezigheid wordt zeer op prijs gesteld. Organisaties die een krans willen leggen worden verzocht contact op te nemen met dhr. A. Wijma, Boskwei 28, 9299 HT te Zwagerbosch. Tel. 0511-441777.

Voor algemene informatie omtrent de herdenking kunt u zich wenden tot de secretaris van het bestuur, dhr. J. Hoogsteen, Oostenstein 14, 9291 GR te Kollum. Tel. 0511-451764.

2-2-5 R.I.

De 2e Cie. van OVW Bat. 2-5 R.I. houdt op zaterdag 14 oktober 2000 haar 49e reünie. Heeft u nog geen bericht ontvangen, dan kunt u contact opnemen met: A. van der Pas, Concertweg 112, 2992 NP Barendrecht, tel. 0180-612689.

31e B Hospitaal-Medan

De reünie-comm. van het 31e B Hospitaal-Medan houdt op 25 oktober 2000 de reünie in de 'Korp. Van Oudheusdenkazerne' te Hollandse Rading (Hilversum).

De commissie is nog driftig op zoek naar bij de commissie nog onbekende adressen van Rode Kruis-, V.H.K.- en V.K.-KNIL-verpleegsters, alsmede doktoren, verplegers en andere personeelsleden, die in het Militair Hospitaal aan de Boolweg tussen febr. 1948 en juni 1950 hebben gewerkt.

Info: Tel. 0348-413 413.

2e Inf.Brig.Werkpl. (R.E.M.E. 88)

In het kader van ons uitnodigingsbeleid verzoekt het reüniecomité van de 2e Inf.Brig.Werkpl. (R.E.M.E. 88) te Div. 7 Dec. aan allen die tot dit onderdeel hebben behoord en nog niet op onze reünies zijn geweest, zich te melden bij ons secretariaat. Wij hebben nl. het voornemen in oktober a.s. weer een reünie te organiseren.

Gaarne contact opnemen met: Fred R. Elsmann, van Langenbergenstr. 136, 2593 SH, Den Haag. Tel. 070-3824233, mobiel: 06-21652514.

411 B.I.

Dit jaar is het 50 jaar geleden dat ons bataljon, 411 B.I., (Grenadiers) terugkeerde uit het voormalig Ned.-Indië. De reünie-commissie van Staf-, Oost- en 4e Cie. organiseert ter gelegenheid hiervan een reünie op zaterdag 16 sept. a.s. in de Kramhoutkazerne te Utrecht. Uiteraard zijn alle sobats van vermeld onderdeel welkom.

Sluitingsdatum inschrijving

15 augustus a.s. Daarna volgt schriftelijk gedetailleerde berichtgeving.

Info: F.J. Kamphuis, Mendelsohnlaan 1-31, 6615 ET te Arnhem, tel. 026-4455178.

Het 423e Bat. Inf. bestaat in het jaar 2000 een halve eeuw. Hiervoor wordt een tussentijdse reünie gehouden op donderdag 28 september 2000 in de Trip van Zoutlandkazerne te Breda. Info. en opgave: secr. Reünie-comité, 0548-614703.

3e Eskadron Paw. OVW.

UITNODIGING 23ste reünie van het 3e Eskadron Paw. O.V.W. Huzaren van Boreel Y Brigade Zd. Sumatra 1946-1949, welke gehouden zal worden op donderdag 24 augustus a.s. in de Bernhard-kazerne te Amersfoort. Om 10.00 uur staat de koffie klaar

voor de reünisten en hun partners, 11.00 uur aanvang dagprogramma. Kosten 20.00 gld, opgave voor 1 augustus bij: 023-5264531 en 020-6473342.

2-13 R.I. O.V.W.

De jaarlijkse reünie van 2-13 R.I. wordt op vrijdag 22 september 2000 gehouden in de Frederik Hendrik-kazerne in Blerick. De reünisten en hun partner worden om 11.00 uur in de kantine ontvangen met koffie en vlaat. Na het afwerken van het normale, gebruikelijke programma, waaronder de herdenking van de gevallen en de later overleden sobats en het gezellig samenzijn, zal als afsluiting van een Indische maaltijd genoten kunnen worden.

Aanmelden, liefst zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk voor 1 september a.s. bij: dhr. Ton Jorna, Venloseweg 209, 6041 BW Roermond. Tel.: 0475-334070.

Rectificatie

In 'Sobat' nr. 70 april 2000 is abusievelijk de naam en telefoonnummer vermeld van dhr. G. de Jong, alwaar u inlichtingen zou kunnen verkrijgen betreffende de *Herdenking Indië-monument Rotterdam* op zaterdag 8 juli a.s.

Dit moet zijn:

Voor eventuele inlichtingen kunt u zich wenden tot dhr. A.W. van Peppen, Fr. Bordewijkstr. 329, 3069 WB te Rotterdam. Tel. 010-4569153.

Hiervoor onze excuses.

H.W. Schox

In 'Sobat' nr. 70 april 2000 is op pagina 10 bij het artikel 'Onthulling gevallen monument' per abuis het telefoonnummer van dhr. J.W. Derkse foutief opgenomen.

Dit moet zijn: 076-5876925.

Hiervoor onze excuses, redactie 'Sobat'.

SOCIALE COMMISSIE - VOMI

Jaarverslag over 1999

Onze Sociaal Commissarissen hebben dit jaar 845 ondersteuningszaken in behandeling gehad. In ruim 71% hiervan werd een gunstig resultaat bereikt. Ter vergelijking: in 1998 zijn er 966 zaken behandeld.

Er zijn weer honderden verzoeken binnengekomen om aanvraagformulieren voor de Erkenningssuitkering van f 1.000,- van het project VUIT. Wij dienen er rekening mee te houden dat dit project binnen afzienbare tijd zal worden afgesloten.

Mutaties binnen de Sociale Commissie:

Hans N. Blom Soc. Comm. Friesland werd vice-voorz. van de Soc. Comm. VOMI-Ned.

Er kwamen vijf nieuwe Sociaal Commissarissen:

Dick F.J. Stijl voor VOMI Veluwe
Klaas H. Lutning voor VOMI Drenthe
Elkan E. Dormits voor VOMI
Rivierenland/Oost-Gelderland
Wim Hofman voor VOMI Zuid-Holland
Noord
Gerard J. Ritstier voor VOMI Zuid-
Holland Zuid

De huidige bezetting van de Sociale Commissie is:

Sociale Commissie: 13 man
Fonds Sociale Zorg: 3 man/vrouw
Sociale Contact medewerkers:
11 man/vrouw

Vacatures:

een secretaris/notulist voor de Sociale Commissie,
Sociaal Commissaris voor Noord-Brabant West,
Sociale contactmedewerkers in diverse verenigingen.

Onze weduwen

Drie verenigingen hebben dit jaar speciale bijeenkomsten georganiseerd voor weduwen van VOMI-leden. Dit bleek in een behoefte te voorzien.

Dankbetuigingen

De heer Jan Willem de Leeuw, kolonel der Limburgse Jagers b.d. te Roermond, voor zijn niet afklatende

hulp bij het spoorwerk naar vermisten.

Ook betuigen wij onze dank aan de navolgende instanties voor de betoonde hulp en aandacht:

Algemene Federatie Militair Personeel te Amersfoort,
De Nationale Ombudsman te Den Haag,
Het Centrum '45 te Oegstgeest,
I.C.O.D.O. te Utrecht,
G.G. & G.D. in diverse plaatsen,
Stichting Administratie Indonesische Pensioenen te Heerlen,
Fonds 1815 te Amsterdam,
Stichting Fondsenwerving Militaire Oorlogs- en Dienstslichtoffers te Tilburg,
Stichting Joods Maatschappelijk Werk in diverse plaatsen,
Stichting Korrelatie te Utrecht,
Het Nederlandse Rode Kruis te Den Haag,
De Oorlogsgravenstichting te Den Haag,
R.I.A.G.G.'s in diverse plaatsen,
Het K.T.O.M. "Bronbeek" te Arnhem,
De medewerkers van de W.V.G. in diverse gemeenten,
De medewerkers van de A.W.B.Z. in diverse plaatsen,
De uitkerings Raad te Leiden,
U.S.Z.O. Sociaal Juridische Dienst in diverse plaatsen,
U.S.Z.O. Pensioen Berekening te Heerlen,
Wetswinkels in diverse plaatsen,
Ministerie van Binnenlandse Zaken te Zoetermeer en Den Haag,
Buitenlandse Zaken te Den Haag,
Justitie te Den Haag,
Defensie: Buitenlandse Betrekkingen te Den Haag,
Bureau Onderscheidingen te Den Haag,
Commissie Geneeskundig Onderzoek te Den Haag,
Centraal Archief Depot te Rijswijk,
Centraal Medisch Archief te Leiden,
Admiraliteit te Den Haag,
Generale Staf te Den Haag,
Adjutant Generaal te Den Haag,
Directoraat Personeel Kon. Marine te Den Haag,
Sectie Militaire Geschiedenis te Den Haag,

B.R.I.O.P. te Kerkrade,
Project VUIT te Kerkrade,
Nederlandse Ambassades in
Australië te Canberra,
Canada te Ottawa,
Indonesië te Jakarta
Israël te Tel Aviv,
Vietnam te Seoel,
Verenigd Koninkrijk te Londen,
Verenigde Staten te Washington,
Ambassades van Canada te Den Haag,
Indonesië te Den Haag,
Verenigd Koninkrijk te Den Haag,
Verenigde Staten te Den Haag.

Verder moeten wij zeker vermelden dat mevr. Joyce Stramrood en dhr. Verstraten met postzegels etc. een bedrag van ca. f 700,- voor het Sociaal Fonds hebben binnen gebracht. En de grote inzet van de beheerders van het Sociaal Fonds, Leen van Eijk en Tjibbe Gaastra, dient evenzo vermeld: hun zorg voor de VOMI-toko en hun propaganda en ledenwerving tijdens bijeenkomsten te Valkenburg, Doorn, Nieuwkoop, Maasdijk, Oirschot, Dalen, Harskamp, Wezep, Emmeloord, Dordrecht, Soesterberg, Delt, Ommen en Hendrik Ido Ambacht mogen ons allen tot voorbeeld dienen.

Specificatie van de werkzaamheden: Ideële belangen (333 gevallen):

Koninklijke onderscheidingen: voor acht leden hebben wij op verzoek een recomandatatie geschreven; drie zijn er benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau en twee tot Ridder in dezelfde Orde.
Mobilisatie Oorlogskruis: wij hebben zeven aanvragen ingestuurd, waarvan er vijf zijn toegekend.
Draginsigne Gewonden: 21 aanvragen en 17 toekenningen.
Ereteken Orde en Vrede: 10 aanvragen en 8 toekenningen.
Nieuw-Guinea Herinneringskruis: 3 aanvragen en 2 toekenningen.
Veteranenplassen: bemiddeling bij 137 aanvragen.
Ereteken voor Oorlogsvrijwilligers: in 1999 zijn er meer dan 200 aanvragen hiervoor binnengekomen, waardoor het totaal aantal aanvragen nu ruim 1700 bedraagt. Helaas blijkt de Regering niet van zins deze Eretekens

uit te reiken. Wij blijven desondanks hierop aandringen.

Pensioenen en uitkeringen

(17 gevallen)

Voor 12 oud-dienstmakers hebben wij geholpen bij de regeling van een Militair Pensioen, maar twee werden er afgewezen.

Voor 2 weduwen hebben wij een pensioen kunnen regelen.

Een in Indonesië wonend VOMI-lid zag zijn uitkering volgens de Wet Uitkering Vervolgden eensklaps van gulden in rupia's gewijzigd! Wij hebben er voor kunnen zorgen dat deze fout werd hersteld.

Een zeer schrijnend geval:

Een lid kreeg na een herkeuring een verhoging van zijn Militair Invaliditeits Pensioen tot 80%, en wel met terugwerkende kracht, omdat was gebleken dat hij niet alleen hartpatiënt was, maar ook nog zwaar getraumatiseerd. Deze verhoogde M.I.P. werd in één som uitbetaald, waardoor er f 100.000,- rechtstreeks naar de belasting ging. Het Ministerie van Defensie ging tegen de uitspraak in beroep, waarop de Centrale Raad voor Beroep besliste dat de uitkering onterecht was en binnen 30 dagen moest worden teruggestort. Echter, de Belastingdienst wil van de betaalde f 100.000,- slechts f 20.000,- terug storten, omdat betrokkene boven een bepaalde inkomensgrens ligt. De resterende f 80.000,- zal hij uit eigen zak moeten betalen! Pogingen om deze vreemde en onrechtvaardige gang van zaken terug te draaien leverden (tot nog toe) niets op.

Voor een gewezen K.N.I.L.-militair in Amerika hebben wij bij het S.A.I.P. toch de f 7.000,- los gekregen, hoewel de termijn van aanvraag reeds lang was verstreken.

Materiële belangen (212 gevallen)

Contributie Bijstand werd verstrekt aan 54 leden.

Bij 75 ziekenbezoeken werd een fruitbakje of een bloemstukje overhandigd.

Bij uitvaarten konden wij 60 maal voor een graftak zorgen, bij de overlijden van de 305 overlijdensgevallen ging dit niet, daar het bericht van overlijden te laat binnenkwam.

Immateriële belangen (284 gevallen)

Wij hebben 41 Staten van Dienst aan-

gevraagd bij het B.R.I.O.P. en tevens diverse malen informatie opgevraagd benodigd voor het opstellen van requesten, bezwaarschriften etc.

Voor 6 leden konden wij een intake-gesprek regelen bij het Centrum '45 te Oegstgeest.

Wij registreerden 237 bezoeken aan leden, weduwen of echtgenotes.

Tenslotte

Hoewel een persoonlijk bedankje voor alle Sociale Medewerkers op zijn plaats zou zijn, zien wij hier toch van af, daar wij dit werk gewoon als onze veteranenplicht beschouwen.

Overigens dient wel vermeld dat de wijze van vervulling van deze glicht een prestatie is, waar wij met z'n allen best trots op mogen zijn. Zeker gezien de toenemende ouderdom is het betoonde doorzettingsvermogen en enthousiasme indrukwekkend! Bedankt dus! Wij hopen ook in het jaar 2000 allen die aan onze zorg zijn toevertrouwd van dienst te kunnen blijven, zoals wij in de voorbije 14 jaren al meer dan 7000 maal een helpende hand mochten bieden.

's-Gravenhage, 14-4-2000

V.C. Bridié

Herinneringsmedaille

2e van rechts dhr. J.C. Scheurink, geflankeerd door bestuursleden VOMI Overijssel.

Op woensdag 15 maart 2000 ontving de heer J.C. Scheurink uit Saasveld de herinneringsmedaille van het Korps Luchtwachters van de Klu. Kapitein Kappen, hoofd grondverdediging van de vliegbasis Twente, overhandigde het eerbewijs in een toepasselijke omgeving; het luchtvaartmuseum op het basisterrein. Het Korps Luchtwachters van de Klu werd 36 jaar geleden opgeheven,

doch men had verzuimd om hem de erepenning toe te kennen. Door tussenkomst en met medewerking van onze Sociale Commissie kon e.e.a. alsnog worden geregeld.

Dhr. Scheurink kreeg zijn medaille in aanwezigheid van zijn echtgenote, zijn kinderen en kleinkinderen en een aantal bestuursleden van VOMI Overijssel.

Uitreiking oorkonde

Door de Cdt. 1 Divisie "7 December", Generaal Majoor R.P.F. Steijn, is twee keer een Divisiespeld van verdienste toegekend.

Op 25 april 2000 is genoemde Divisiespeld uitgereikt aan de heer L. van Eijk van de Verbindingsdienst-afdeling "7 december"-Divisie.

Waarderingsreden:

Sinds 1970 heeft hij alle reünies georganiseerd voor zowel het verbindingspeloton, als de gehele verbindingsafdeling van de voormalige "7 december"-Divisie.

Daartoe is door hem een adressenbestand opgebouwd en vervolgens nauwkeurig bijgehouden.

Gedurende een groot aantal jaren

maakt hij deel uit van de Sociale Commissie en het Fonds Sociale Zorg van de Vereniging Oud-Militairen Indlégangers (VOMI).

Voorts organiseert hij de verkoop van VOMI-artikelen, waarmee vele activiteiten van de VOMI worden bekostigd.

Voor deze inzet wordt hem toegekend de **Divisiespeld van Verdienste**.

Op 11 mei 2000 heeft de Cdt. 1 Divisie "7 December", Gen. Maj. R.P.F. Steijn, de Divisiespeld van Verdienste toegekend aan de heer J. Harmsen van het 3e Bataljon Garde Regiment Jagers, wegens de grote animator en stimulator van reünies en bijeenkomsten van genoemd onderdeel. Verder voor

de vele verdiensten sinds 1988 voor de VOMI Noord-Holland als penningmeester en Sociaal Commissaris. In beide functies manifesteert hij zich als een man die open staat voor mensen en die altijd bereid is de helpende hand toe te steken.

(Vervolg van pag. 1)

Met een helder historisch overzicht van deze bewogen jaren en vele andere, persoonlijke getuigenissen van de bij de Positionele Acties betrokken eenheden.

Voor militairen, die in de late jaren 40 naar Engeland zijn overgestoken, daar zijn opgeleid en vervolgens naar Indië werden uitgezonden maar ook voor andere, historisch geïnteresseerden, een absolute must.

Enkele reacties:

"Een zeer indrukwekkende prestatie, mijn gedachten gaan weer helemaal terug in de tijd."

"Fantastisch goed en vlot geschreven."

"Goed dat vele jongere mensen, ook mijn kinderen en kleinkinderen, die dus niet betrokken waren bij Indië kunnen kennis nemen van wat ons overkomen is."

Bestellen?

Stuur een briefkaart met uw naam, adres/woonplaats, telefoonnummer en het gewenste aantal boeken naar: De Hemelee Kwartiermaker, Griend 23 NL-6662 XS Elst.

Maak per ommekeer het bedrag van f 59,50 (per boek) over op Rabobankrekening 3810.04.929 t.n.v. Frank C.M. Evers - Elst.

Veteranen genieten f 5,- korting en betalen dus f 54,50 (per boek). Na 2 weken wordt uw bestelling franco toegezonden.

Verzending naar het buitenland in overleg.

ISBN 90 804 871 12

Hebt u nog vragen? Bel 0481-371 315 en spreek na de piep uw voice-mail in. U wordt dan zo spoedig mogelijk teruggebeld.

De Divisie speld wordt opgespeld door Lt. Kol. W. Nuis.

Een voorbeeld ter navolging

Bij de post zat een dankbetuiging en een gedachtenisprentje ter gelegenheid van het afscheid van ons VOM-lid Noud Bergman uit Dinther. Hij overleed op 26 december 1999. Het gedachtenisprentje bevat een tekstgedeelte over Indië:
"Ook Indië heeft een zeer belangrijke rol in zijn leven gespeeld. De sterke band met de jongens van S-11 RI was

voor hem heel belangrijk. Hij was zeer dankbaar dat zij hem naar zijn laatste rustplaats wilden brengen".

Noud Bergman heeft daar zeker ook zelf uitdrukking aan willen geven. Op de bovenvermelde drukwerkjes staat nl. het embleem van 'Orde en Vrede' afgebeeld. Noud wilde kennelijk niet in de ano-

nimiteit als Veteraan afscheid nemen van deze wereld.

Noud, je deed je plicht en je was er trots op. Terecht, dat je dat wilde laten blijken.

Op het appél in het hiernamaals zal je zeker niet ontbreken.

Ro

DE SOLDAAT WAAKT

DALEN 2000

HET EERSTE LUSTRUM IS ACHTER DE RUG
 WIJ ZIEN ER MET DANKBAARHEID AAN TERUG
 SAMEN HEBBEN WIJ WEER DE MOED GENOMEN
 OM NAAR ONZE BEDEPLAATS TE KOMEN
 ALS VLINDERS VLOGEN ZE OVERAL VANDAAN
 ZO LEEFT HET NU EENMAAL BIJ DE VETERAAN
 WAAR WIJ GEDENKEN DE LEVENDEN EN DE DODEN
 VOOR DEZE VETERANEN STAAN WE NU OOK HIER
 ALS HET DEZE DAG REGENT VOEL IK HET SOMS
 ALS EEN ZEGEN
 DENK DAN DAT ZIJN TRANEN DIE KOMEN VAN BOVEN
 ZO VOEL IK DEZE DAG AAN
 MAAR IK ZIE DE ZON OOK GRAAG SPONTAAN
 DE JAREN VAN DE VETERAAN TELLEN MEE
 ZE WAREN NOG ZO JONG TOEN ZE GEDWONGEN
 VERTROKKEN VER OVER ZEE
 DEZE GEDACHTEN DRAGEN ZE MET ZICH MEE
 EN DENKEN AAN HUN VRIENDEN VER OVER ZEE
 MAAR ALS DE TAPTOE BLAAST IS HET STIL
 DE VETERAAN GAAT IN DE HOUDING STAAN
 ZE TREKKEN ZICH NIETS VAN HUN OUDERDOM AAN
 MILITAIRES BIJEN VAAK DE REIKENDE HAND
 ALS IK DAT ZO GADE SLA DENK IK
 HET KON ZIJN GROOTVADER WEL ZIJN
 WE RICHTEN ONZE OGEN NAAR BOVEN
 EN VRAGEN MOGEN WE VOLGEND JAAR WEER KOMEN
 DAT IS DE WENS VAN ELKE VETERAAN

Petra Schuttinga-van der Togt

V.O.M.I.

Onderscheidingen

Met gepaste trots melden wij dat is uitgereikt aan:

G.J.A. Geenen - Rotterdam
 Draaginsigne voor gewonden - 28.III.00

J. Heezen - Rotterdam
 Draaginsigne voor Gewonden - 28.III.00

L.G.J. van Laatum - Rotterdam
 Draaginsigne voor Gewonden - 28.III.00

J.P.J. van der Wiel - Zoetermeer
 Draaginsigne voor Gewonden - 22.III.00

A. Plaizier - Leiderdorp
 Draaginsigne voor Gewonden - 14.II.00

A.H. Nieskens - Linne
 Jaargesp 1948 - 11.II.00
 voor het Ereteken voor Orde en Vrede

Leen van Eijk - Hilversum
 Divisiespeld van Verdienste - 25.II.00
 I Divisie "7 December"

Chr. ten Holte - Eds
 Mobilisatie Oorlogskruis - 28.IV.00

A.P. de Graaff - Waalwijk
 Ridder in de Orde van Oranje-Nassau - 30.IV.00

H. van der Stelt - Genderen
 Lid in de Orde van Oranje-Nassau - 29.IV.00

T. Thur - Genderen
 Lid in de Orde van Oranje-Nassau - 29.IV.00

L. van Tuel - Maarheeze
 Lid in de Orde van Oranje-Nassau - 29.IV.00

J. F. de Witte - 's-Gravenhage
 Ereteken voor Orde en Vrede - 12.VIII.98

Han J. Harmsen - Haarlem
 Divisiespeld van Verdienste - 11.V.00
 I Divisie "7 December"

Onze oprechte gelukwensen gaan uit naar de
 Ridder en Leden van Oranje-Nassau, de
 dragers van de Divisiespeld van Verdienste
 I Divisie "7 December", het Ereteken voor
 Orde en Vrede, het Mobilisatie Oorlogskruis
 en voor de Draggers van het Gewonden Insigne.
 Voor U allen ons Ere-salut!

V.B.

société
 VOM

In Memoriam

In gepaste stilte en met grote eerbied brengen wij een laatste Ere-salut aan:

A.W. van Keveringe	Apeldoorn
D. Schoor	Ridderkerk
I. Ezinga	Goor
I.J. van Beukenen	Soest
I.A. Verkoort Mar.Brig.	Steenbergen
R. de Jong 5-1 R.I.	Orillia, Ontario (Can)
J. Jansen A.A.T. 3-25	Meaford, Ontario (Can)
D. Vrugt	Steenwijk
I.A. Kooemans 3-7 R.I.	Roosendaal
I.B. Tersteeg	IJsselstein
J. van Dorst 3-7 R.I. - Staf	Roosendaal
R.C. van der Locht	Leiden
B.J. van Vliet	Sachsenheim
C.J. van den Berg	Wassenaar
Cornelis Meijer 4-6 R.I.	Ried
A. van der Oelenitz K.N.L.	Tilburg
A.A. Schurink	Zwolle
Lammert Bolt 3-12 R.I.	Eumen
I. Immenseel	Boekoop
J.J. Hilbrink	Borger
F.J.C. van Eck	Hoogeveen
J. Schuurmans G.R.P.I.	Oirabeek
R.G. Aartzen	Hoenderloo
A. Kroese 6-2 R.I.	Eindhoven
H. van Stiphout G.R.P.I.	Tilburg
A. Marsman	Amstelveen
I. Winkster	Amsterdam
F. Ptooruly	Amsterdam
H. van Dalzen	Genemuiden
J. Blokema	Deventer
H.J. Heesterbeek	Alkmaar
J. Nieuwink 2-14 R.I.	Oost Soaburg
J.P. Daniels 6 G.R.I.	Veldhoven
J. van Wellie Hazzen v. Borsel	Beet
G. Heuvelmans	Pey-Echt
P.S. Schrieder G.R.P.I.	Gelsen
J. Sillen	Heerlen
W. Bennen	Pey-Echt
F. Goorts 5-11 R.I.	Harst
A. Vranzen	Kerkrade
H.J. Leurs	Landgraaf
J.A.M. Notermans	Sittard
J. Huijbers	Beuver
H. Piets	Maastricht
J. Leder	Voorburg
G. Hootmer R.A.T.	Bodhoerredorp
H. Duisters 8 IBW	Budel
K.J. Lucasse 5-7 R.I.	Ossenisse
Harry van der Draai 1-22 R.I.	Gelsen
Gerrit van Veen	Eindhoven
F. Eijkmans 41 Hupva	Berkel Entschot
Frans Schalks 3 MP-V	's-Hertogenbosch
J. Rosen 3-14 R.I.	Oisterwijk
J. Rölling	Heemkerk
J. Andeweg	Zuid-Bejerland
J.H. Hanevan	Dordrecht
B. van Opijnen	Alblasserdam
M.P. Lauwen	Spijkenisse
D. Schoon	Ridderkerk
Meer J. Bolt-Tuinstra	Emmen
J.J.W. Vos	Dordrecht
A. Hoogendam	Heudrik Ido Ambacht
I.G.M. Hermans	Zwijndrecht

sociale
VOMI

Moge de warmte en de liefde van Uw naasten en ons aller oprecht medeleven, U de kracht en de moed geven dit zware verlies te dragen.

V.B.

Nieuwe leden sinds Sobat 70

Naam	Woonplaats	Land	Naam	Woonplaats	Land
Verhoeven J.	Amoide	-	Hofmans J.	Numanedorp	-
Aschebroek J	Amsterdam	-	Beer D. de	Oosterwalde	-
Tops W.J.	Amsterdam	-	Bos F.	Oosterwalde	-
Wouders G.	Apeldoorn	-	Oosten R.G.	Oosterwalde	-
Hoogenberg G.	Appelscha	-	Roek P.T.	Oosterwalde	-
Weggemans H.	Appelbecha	-	Cuyppers J.H.	Posterholt	-
Bakhoven J.W.	Arnhem	-	Hofman J.	Parmerend	-
Weijgers F.H.C.	Bergschenhoek	-	Dasselaar E. van	Putten	-
Woerden J. van	Banington	Engeland	Jong P. de	Ridderkerk	-
	LE12 5 NF		Escher A. Th.	Rijswijk	-
Boer C. de	Bunschoten	-	Jantzen J.J.	Roermond	-
Boogert M.A.L. wd.	Capelle a/d IJssel	-	Ward D.A. de	Schogen	-
Dalen J. van	Capelle a/d IJssel	-	Suurland R.	Scherpenisse	-
Koedijk A.J.	Dalfsen	-	Pols H.	Sexbierum	-
Zielemans M.	Dalfsen	-	Rijsbergen-v.		-
Hoest A. wd	Delft	-	Meenen N.	Sliedrecht	-
Slootweg J.H.A.	Delft	-	Bergon P.J. van	Steenbergen	-
Meulen H. v/d	Den Bosch	-	Gaasra F.	Steenwijk	-
Sulkers M.	Dinteloord	-	Dekker S.J.	Ternausen	-
Zijlstra D.	Donkerbroek	-	Maier C.R.M. de	Uithoorn	-
Grasper G.W.	Doorwerth	-	Schilperoord-		-
Martens L.W.	Dordrecht	-	Koster T.	Utrecht	-
Kloet A.P.	Dratscher	-	Roos M. de	Veldhoven	-
Bakker A.	Eindhoven	-	Bemant J.G.L.	Venlo	-
Slootboom K.T.	Gorinchem	-	Stuurman L.	Vloardingse	-
Karsen W. van	Harderwijk	-	Zante J. van	Vuren	-
Voulon H.L.	Harekump	-	Berentsen A.J.G.	Wehl	-
Jong A.H.J. de	Haulo	-	Helmiak St. Fr.	Wehl	-
Knevelman J.	Haulerwijk	-	Otters J.W.	Wehl	-
Hendriks J.	Helmond	-	Putman W.A.	Wehl	-
Rademakers J.	Helmond	-	Sluis D. v/d	Wehl	-
Hoelolzen C.	Helmond	-	Toet A.C.	Zaamslag	-
Schampers J.	Helmond	-	Helm K.J.	Zierikzee	-
Bouwens H.J.	Hilversum	-	Hommel M.	Zwijndrecht	-
Ruiter I.J. de	Hilversum	-	Wemink L.	Zwolle	-
Sperling J.	Hooikaart	Belgie			
Oers A.M. van	Hooven	-			
Liere M.M. van	Kapelle	-			
Guns L.	Koningslust	-			
Looff B. de	Kortgene	-			
Gijlstra W.D.G.	Krimpen a/d IJssel	-			
Beentjes J.J.	Krommenie	-			
Breitenstein H.	Landgraaf	-			
Ubbink H.J.	Lichtenvoorde	-			
Schoof A.M. wd	London	Engeland			
	SW 17 - 1 AL				
Loos M. van	Maastricht	-			
Bergwerff A.	Meppel	-			
Uytendael A.J.	Nieuweveen	-			
Groot A.L.G. de	Nootdorp	-			

Weer twee gedenktekens in Zuid-Holland Zuid

Op 18 april j.l. werd in Berkel en Rodenrijs een gedenksteen onthuld voor de vier in voormalig Nederlands-Indië overleden militairen uit deze gemeente. Nadat ons verzoek van 19 juli 1998 in eerste instantie was afgewezen, is het nu toch ingewilligd. Onder zeer grote belangstelling vond de onthulling plaats in het bijzijn van de Commandant van de 1e Divisie "7 December", de generaal-majoor R.P.F. Steijn, adjudant F.A. Willemsen van de Bond Oud Strijders en vertegenwoordigers van de AVOM, Bond van Wapenbroeders, de BNMO en vele nabestaanden en veteranen. Toespraken werden gehouden door de burgemeester, mevrouw M.E.B. de Goeij-Smulders en de heer G. de Jong, vice-voorzitter van de VOMI-Zuid-Holland Zuid, tevens coördinator gedenktekens. Gedichten werden gelezen door twee leden van het Comité, de heren H.S. van Leeuwen en J. Apperlo. Daarna werd de gedenksteen onthuld door de burgemeester en de heer Apperlo. Kransen werden gelegd door de burgemeester en de

Divisie-Commandant, generaal-majoor Steijn en adjudant Willemsen. Het bloemstuk van de VOMI werd gelegd door de comitésleden Van Leeuwen en Snijders.

In dezelfde week op 22 april werd in Spijkenisse het bestaande oorlogsmonument na een grondige renovatie opnieuw in gebruik genomen. Op verzoek van de VOMI werd voor de vier in voormalig Nederlands-Indië overleden militairen een extra zuil geplaatst. Ook een zuil voor de in de Tweede Wereldoorlog omgekomen burgers en militairen. Ook deze heringebruikneming vond plaats onder zeer grote belangstelling. In het stadhuis werden toespraken gehouden door de burgemeester, de heer J. Broekhuis en de bovengenoemde heer Ger de Jong. Bij het monument las de burgemeester alle op de zuilen geplaatste namen op, waarna er twee minuten stilte in acht werd genomen. Bloemen werden gelegd door de burgemeester, de heer J. Broekhuis, het bloemstuk van de VOMI door het Comitélid de heer M.C. van Zwieten en de heer G. de

Jong, gevolgd door bloemstukken van nabestaanden en reüniecommissies.

In het stadhuis dankte te heer De Jong de gemeente voor de prettige wijze waarop in Spijkenisse de

gesprekken over de gedenkzuil waren verlopen. Mevrouw Marijke Witteveen, stafmedewerkster van de gemeente ontving een Pasboek voor het vele werk, dat zij heeft moeten verzetten. Daarmee was door toedoen van de VOMI Zuid-Holland Zuid de 33ste gedenksteen in Zuid-Holland gerealiseerd.

Onderhandelingen vinden nog plaats in Schiedam, Papendrecht en Leerdam. Door deze laatste gemeente is ons eerste verzoek afgewezen en ook op ons herhaald verzoek werd negatief gereageerd. Reden om het niet op te geven en te blijven doorgaan. Leerdam is nog de enige grotere gemeente waar geen gedenkteken is geplaatst.

VOMI Zuid-Holland Zuid
G. de Jong.

Verenigingsnieuws

Canada

Secr. D. Walinga
35 Kingknoll Drive
"Kingtown" Apt. # 402
Brampton Ont. L6Y 5G5
Canada
Tel. (905) 457-8782
Fax. (905) 457-8929

VOMI Canada heeft de namen, adressen en postcodes door J. v.d. Ham van VOMI Noord-Brabant Oost laten corrigeren voor VOMI Nederland, zodat de ledenlijst van VOMI Canada nu up to date is.

Op 12 juli a.s. houdt VOMI Canada de jaarlijkse picnic in Rockwood (Ontario). Hierbij zal aanwezig zijn als gasten dhr. J. v.d. Ham en echtgenote.

VOMI Canada heeft de afgelopen winter 20 leden moeten uitschrijven, meestal op eigen verzoek en een enkeling wegens het niet betalen van de contributie voor het jaar 2000.

De jaarlijkse vergadering is vastgesteld op zaterdag 28 oktober 2000. Alle districtsbijeenkomsten, er zijn totaal 19, worden georganiseerd door de districtsbestuurders. Deze plaatselijke bijeenkomsten worden gehouden met een lunch of diner. Foto's en verslagen hiervan worden door de secretaris (D. Walinga) gepubliceerd in de "Surat Khabar".

D. Walinga

Drenthe/ Groningen

Secr. J. Plat
Sassenbergen 71
9531 GW Borger
tel. 0599-235666

Hoewel uw bezigheden op het ogenblik meer bestaan uit vakantie vieren en genieten van de zomer (we willen hopen dat het mooi weer is), treft u toch weer enkele regels van uw eigen verenigingssecretariaat aan. Nog dank voor de vlotte afwikkeling van onze jaarvergadering. Het was weer echt een familiebijeenkomst en ondanks het klimmen der jaren is de animo voor het bijwonen van deze dag nog steeds groot.

We staan nu weer in de startblokken voor de landelijke Veteranendag te Dalen op zaterdag 1 juli a.s. De VOMI-vlag zal weer breed uitwaaien en de 'crew' van de VOMI-stand zal u graag weer hartelijk begroeten. Ook het fonds Sociale Zorg van VOMI Nederland geeft weer acte de présence met haar 'toko'. Een das of speld nodig? Dan is dit het adres. Bestuur DAMETIN, alle sterkte toegewenst in de organisatie. Het zal u vast weer lukken er een echte Veteranendag van te maken.

Rijwieldriedaagse

Op het bureau van het verenigingssecretariaat kwam onderstaand briefje binnen. Het is niet speciaal, maar wel ideaal voor veteranen om elkaar eens op een andere manier te ontmoeten dan op een reünie. Wat dacht u van een rijwieldriedaagse door een gedeelte van het mooie Drentse land? Op 18, 19 en 20 juli a.s. wordt er in Borger weer de driedaagse georganiseerd. Vakantievierende sobats in Drenthe, wat balet u. Inlichtingen te verkrijgen bij: J. Sikkens (3-5 RI Zd. Sumatra), Eskant 8, 9531 AN te Borger. Tel. 0599-234488.

Afdeling Assen

Op 4 mei is er namens VOMI Drenthe/Groningen, bij de dodenherdenking op de JWF kazerne te Assen door mev. A.M. v.d. Vis-Bloem, prov.

bestuurslid en door sobat G. Boers, bestuurslid afd. Assen, een krans gelegd bij de muur met plaquettes van onze achtergebleven sobats, vertrokken vanuit deze kazerne. De belangstelling voor de plechtigheid was zeer groot. We mogen wel zeggen, wordt elk jaar groter. Ruim 500 oud Indië-militairen komen hier bijelkaar voor de jaarlijkse herdenking. Voorzitter van Dalfsen was namens onze vereniging aanwezig bij de plechtigheid in Steenwijkerwold.

Afd. Z.O. Drenthe (secretariaat Dalen)

Op 6 april was de laatste bijeenkomst van het seizoen 99/00. Nog geen vakantie echter voor de bestuurders daar, want men maakt zich erg druk voor de ontvangst van alle deelnemende Veteranen op 1 juli. Men wil graag laten zien dat ook de VOMI aan deze dag ten volle mee doet door het uitdragen van de VOMI-idealien.

Afdeling Hoozevee

De laatste bijeenkomst van het seizoen werd gehouden in de 'Mauritshof'. Mevr. Hooikammer uit Staphorst was aanwezig met een verhaal over de historie en de gebruiken van de Staphorster klederdracht. Een goed verhaal en teksten voorzien van de nodige humor passeerden de revue. Tot besluit werd onder grote hilariteit één van de aanwezige sobats ten tonele gevoerd, verkloed als een echte inwoner van Staphorst. Al met al weer een hele mooie middag. In de pauze werd onze buikorgelspecialist Vegter van Slooten uit Ide gesignaleerd in de zaal met zijn specifieke draaiorgelmuziek. Werd zeer op prijs gesteld.

Afdeling Meppel

15 maart was mev. Henny Kuijer van radio Drenthe te gast in Havelte om te zorgen dat het seizoen 99/00 hier tot een goede afsluiting kwam. Voor een

goed gevulde zaal is haar dit heel goed gelukt. Heel tevreden gaat men nu uitkijken naar het komende seizoen. Ook op deze bijeenkomst is men Vegter van Slooten met zijn buikorgel tegen gekomen en ook hier lieten de aanwezigen blij verrast te zijn met het spontane optreden. Vegter, dank voor je spontane inbreng.

J. Plat

Flevoland

Secr. Oevergriend 13
1356 EA Almere
Tel. 036-5318672

Het is vreemd een verslag te schrijven over een bijeenkomst waar je zelf bij aanwezig had kunnen zijn. Uit de verslagen van interim voorzitter Piet van den Berg, Joop Kars en Jannie Oerlemans volgt hierna een compositie van hun inzet.

Zaterdag 18 maart jl. waren Piet en Diny v.d. Berg met Joop Kars reeds vroeg bij het bekende 'hoofdkwartier' van VOMI Flevoland aan de Oevergriend 13 om alle attributen voor de bijeenkomst, bingo, loterij etc., op te halen. Hierna werd koers gezet naar Tangsi 'Kolkzicht', alwaar het trouwe 'Bar-team' reeds druk doende was. Alle zeilen werden bijgezet en alle voorbereidingen werden getroffen. Hans Schaap had inmiddels zijn 'muziekfabriek' geïnstalleerd en waren vele sobats reeds gearriveerd. Zo kon Piet v.d. Berg om ± 11.00 uur de bijeenkomst openen en een ieder welkom heten. Allereerst was daar een stil saluut aan onze overleden leden. Wij wensen de nabestaanden veel kracht en sterkte met dit grote verlies.

Hierna werd gestart met de bingo, verzorgd door Diny v.d. Berg en Paul van Gelderen. De bingo en loterij-ritueel werd slechts onderbroken door de voortreffelijke lunch van het 'Bar-team' en verlichtigd met muzikale klanken. Vele sobats gingen met mooie prijzen naar huis. Piet pleegde namens alle aanwezigen een telefoontje met het ziekenhuis en wenste Frits veel sterkte. Jannie Oerlemans ontfermde zich over de lief- & leedbus, hetgeen resulteerde in het bedrag van f 70,60.

Om ± 15.00 uur mocht Piet de bijeen-

komst besluiten met de dank aan allen voor hun inzet en medewerking voor deze mooie en positieve dag. Een delegatie van de sobats toog naar het ziekenhuis met fruit en een kaart met alle handtekeningen om Frits nog even te 'jennen'. Langs deze weg wil ik iedereen bedanken voor de blijken van belangstelling tijdens mijn 'patrouille' in het hospitaal. Voorlopig zitten m'n onderdanen nog op hun plaats en wil ik blijven fungeren voor VOMI Flevoland.

Bijeenkomst

In tegenstelling met eerdere berichten is er een boodschap van 'Kolkzicht' ontvangen, dat wij toch 19 augustus als bijeenkomst kunnen aanhouden en niet 12 augustus. Binnenkort beginnen we met besprekingen om wederom een 'feestje' te bouwen in Emmeloord. Wij hopen dan op heel veel belangstelling. Graag tot ziens op de komende bijeenkomsten.

Contributie 2000

Er zijn helaas nog steeds enkele sobats waar de contributie voor 2000 nog in de 'knip' zit. Willen zij zo goed zijn deze over te maken. Wij mogen niet bankieren, dus ... ook geen voor-schotbank spelen. We hebben wel onze verplichting t.a.v. VOMI Nederland.

Selamat Jalan, Frits Frantzen

Friesland

Secr. Drostlaan 68
8303 EE Emmeloord
Tel. 0527-616717

Ledenvergadering

Op 18 april hielden we ter afsluiting van het verenigingsseizoen de ledenvergadering op de vliegbasis te Leeuwarden. Zoals andere jaren was ook dit jaar de opkomst verheugend groot. Voor het bestuur een teken dat de leden meeleven met het wel en wee van onze vereniging.

Ter assistentie voor de penningmeester en de secretaris is de heer Hein Pols te Sexbierum in het bestuur opgenomen als een soort garantie dat het werk door kan gaan als één van deze bestuursleden onverhoopt uit zou vallen. Verder werd als 'vrijwilli-

ger' in de kascommissie aangewezen de heer J. Kingma te Harlingen. De heer Th. de Boer te Stiens verliet de commissie onder dankzegging voor de bewezen diensten. De heren Holwerda en Leeman werden in het bestuur herkozen. Na afloop van de vergadering vertelde de heer Blauw iets over het werk dat hij in Indië na de Japanse capitulatie heeft gedaan. Hij heeft daar als politiemans geholpen bij de opbouw van het politieapparaat.

Monument Wolvega

Op initiatief van sobat Van Dam te Wolvega is het monument op de begraafplaats te Wolvega uitgebreid met een drietal zuilen met daarop de namen van drie gesneuvelde sobats. Van Dam constateerde dat van de negen gesneuvelde kameraden uit de gemeente Weststellingwerf er zes waren waarvan de naam op een gedenksteen was vermeld. In samenwerking met het gemeentebestuur is daarin nu voorzien. In een korte, maar indrukwekkende plechtigheid en onder grote belangstelling is het gedenkteken op 14 april jl. onthuld. Hulde aan het gemeentebestuur dat hieraan zo royaal zijn medewerking heeft gegeven.

Bijeenkomsten

Nu de zomer voor de deur staat is er voorlopig een einde aan onze bijeenkomsten gekomen. Maar omdat regeren vooruitzien is, zijn de data voor het volgende seizoen al weer voorlopig vastgesteld. Dat zijn:

- 4 t/m 9 september: Busreis naar de Ardennen. Deze datum staat vast.
- 28-09-2000. Bijeenkomst van weduwen op de vliegbasis. Deze datum staat vast.
- 10-10-2000. Bijeenkomst in de "Nije Warf" te Wouterswoude.
- 14-11-2000. Bijeenkomst in "De Klink" te Koudum.
- 23-01-2001. Bijeenkomst in "Nije Huys" te Heerenveen.
- 13-02-2001. Bijeenkomst op de vliegbasis te Leeuwarden.
- 13-03-2001. Bijeenkomst in "Ons Huis" te St. Annaparochie.
- 10-04-2001. Ledenvergadering op de vliegbasis te Leeuwarden.

Verder zijn er in het najaar van 2000 nog gemeentelijke bijeenkomsten te

verwachten in de gemeenten Ferwerdadeel en Weststellingwerf. Hiervoor ontvangen de betrokkenen een persoonlijke uitnodiging.

Tot slot:

Aan ieder een goede zomer toegewenst en een hartelijke groet aan onze zieken.

Henk Laeman

Noord-Brabant Oost

Secr. J. v.d. Ham

De Kraan 60

5056 EC Berkel Enschede

Tel. 013-5400380/Fax 013-5400381

Bijeenkomst Waalwijk - 24 februari

Voor de eerste keer deden wij Waalwijk aan met ons 'reizend gezelschap'. Het werd een groot succes: een volle zaal - prima sfeer - waardering voor de vertoonde videofilm en veel nieuwe leden.

Draaginsigne Gewonden in Mill - 29 februari

Bert van de Flier (5e Veldartillerie) ontving als vierde uit die gemeente het Draaginsigne Gewonden. Zijn echtgenote werd door burgemeester Daandels, tijdens deze stijlvolle bijeenkomst, verzocht deze onderscheiding bij haar echtgenoot op te spelden.

Voor zijn vertrek naar Indië volgde Bert een opleiding 'mijnopruijing' en hij raakte tijdens zijn werk gewond, doordat zijn wagen op een mijn reed. Mijnen hebben hem zijn verdere leven vergezeld. Bert is in dienst gebleven en de laatste 5 jaar van zijn actieve dienst was hij verbonden aan de mijnschool.

Onze voorzitter sprak met verontwaardiging over het feit, dat de regering vandaag een gewonde, zij het aan de late kant, enige erkenning geeft, terwijl onze Minister-president enige dagen daarvoor de veteranen letterlijk verwondde door zijn wonderlijke uitspraken bij Karel de Graaf.

5e Reünie in Oirschot - 22 maart

Wieteke van Dort

Meer dan 400 veteranen, het merendeel met hun partner, waren aanwezig op deze zeer geslaagde reünie. Het optreden van Wieteke van Dort was weer verrassend anders. Als dank bood de voorzitter haar een boek aan over Soerabaja (haar geboorteplaats) in bezettingstijd, welk boek juist was verschenen. De maaltijd was uitstekend verzorgd en de medewerking van Defensie bij de organisatie was zeer goed, zoals we gewend zijn. Wij hopen dat dit nog lang gecontinueerd kan blijven, ondanks alle reorganisaties.

Contactmiddag in Helmond - 18 april

Het was weer even geleden dat we in het centrum van Helmond een bijeenkomst hielden. Resultaat dit keer: volle zaal en ook weer wat nieuwe leden erbij.

De vertoonde videofilms werden aandachtig bekeken en de waardering voor de voorzitter van VOMI Nederland, Jan Dijkema, in confrontatie met Hueting en Cees Princen bij Sonja Barend, was groot.

Jaarvergadering in Eindhoven - 25 april

Onze 38. in 1999 overleden, leden werden op de eerste plaats met naam, woonplaats en onderdeel herdacht. We worden helaas steeds meer geconfronteerd met een definitief afscheid, maar we hopen in de geest van de overledenen het ledental nog

een aantal jaren op peil te kunnen houden.

De vergadering keurde het financieel jaarverslag goed, na de rapportage van de kascommissie.

Anton Pennings werd herkozen en als nieuwe leden van het bestuur werden gekozen: Piet Kemper (2-41 RVA) uit Den Bosch en Evert Feller (Kon. Marine, N.G.-ganger) uit Someren. De laatstgenoemde is nog niet ten volle beschikbaar doordat hij nog enige tijd werkzaam is. Het bestuur zal zich intern nog beraden over de taakverdeling.

J. van der Ham

Noord-Brabant West

2e secr. mev. M.C.A. Looyen-van Reusel, Comedijk 1
4706 EG Roosendaal
Tel. 0165-560546.

Bijeenkomst in Prinsenbeek

Op 23 februari kwamen we bijeen in locatie 'Marktsicht' te Prinsenbeek. Aanwezig ruim 100 personen. De voorzitter opende de bijeenkomst met een herdenking van onze overleden sobats. Voorts sprak hij over de bijeenkomst van de Heemkundekring in Prinsenbeek op 16 januari jl., alwaar hij het woord mocht voeren naar aanleiding van de verschijning van het boek over de belevenissen van de 60 Beekse Indiëgangers met als titel 'Van de beek naar de kali'. Er waren meer dan 200 belangstellenden. De voorzitter en J. Malipaard gaven nog wat algemene informatie over de ontwikkelingen bij Vomi-Ned. betreffende het onderwerp: 'Vomi, hoe nu verder'.

De families Blokland en Gulickx hadden voor leuke prijzen gezorgd en ook de door hen verzorgde hapjes waren weer uitstekend. Omstreeks vijf uur ging iedereen weer tevreden huiswaarts.

Bijeenkomst in Zevenbergen

Op 21 maart waren we bijeen in de gezellige zaal van sobat Aarts. Er waren 120 personen aanwezig. De zaal was tot in alle hoeken gevuld en iedereen genoot van de gezellige sfeer.

De voorzitter herdacht onze overleden sobats. Hij sprak over de goede sfeer

in onze vereniging en voegde er zijn bekende uitspraak aan toe: "Sentiment en humor liggen vaak heel dicht bij elkaar". Voorts sprak hij over het recente onderwerp 'De excuses'.

Vice-voorzitter J. Malipaard sprak over onze deelname aan het defilé in Wageningen op 5 mei en onze excursie naar Nieuwkuijk op woensdag 7 juni.

Zoals gebruikelijk was er weer een loterij. De familie Aarts zorgde voor lekkere hapjes. Onze dank aan alle medewerkers. Het was een gezellige middag.

Jaarvergadering in Kruisland

Op 13 april onze druk bezochte jaarvergadering in zaal 'Koch' te Kruisland. Er waren 250 personen aanwezig.

Om 10.30 uur verwelkomt de voorzitter onze sobats met hun dames en gaat daarna over tot de herdenking van de sobats en de echtgenotes van onze sobats die ons in 1999 en 2000 tot heden zijn ontvallen.

In zijn openingswoord verwelkomt hij de heren Dijkema en Van Haalen van het bestuur Vomi-Nederland en speciaal Mevr. F. Zuidwegt van de S.D.V., die door omstandigheden wat later zou komen. Hij richtte een speciaal uitgebreid dankwoord aan dhr. Dijkema voor zijn grote inzet voor Vomi-Nederland. Dit werd gevolgd door een spontaan ovationeel applaus van de aanwezigen.

In zijn korte terugblik over het afgelopen jaar memoreert hij onze druk bezochte bijeenkomsten en in het bijzonder dat zoveel dames onze bijeenkomsten bezoeken ondanks onze leeftijd van boven de 70 jaar. In verband met onze leeftijd sprak hij in het kort over de werkgroepen binnen de Vomi die zich buigen over het onderwerp 'Vomi, hoe nu verder'. De samenwerking binnen onze vereniging is zeer goed. Samengevat was het weer een goed jaar. Tot slot dankte hij alle medewerkers binnen onze vereniging inclusief de bestuursleden voor hun inzet in het afgelopen jaar.

De jaarvergadering werd vlot afgevoerd. Dhr. P. Welten uit Oudenbosch werd met algemene stemmen als nieuw bestuurslid gekozen. In de pauze werd door het bestuur aan de aanwezigen een consumptie aangeboden. Na de pauze sprak dhr.

Dijkema de 'menigte' toe over een aantal doelstellingen van onze Vomi en dat er nog een lange weg was om het ons zelf opgelegde doel te bereiken. Veel tijd hebben we niet meer. Hij gaf nadrukkelijk aan allen de boodschap mee om de 6259 gesneuvelden sobats te blijven herdenken en dat zij nooit of te nimmer vergeten mogen worden. Na zijn slotwoord stond er spontaan een staande ovatie, die menigeen diep in het hart beroerde.

Kort na de middag genoten wij van een voortreffelijke en vooral goed verzorgde Brabantse koffietafel.

Bestuurslid J. Malipaard had weer gezorgd voor een tweetal uitstekende artiesten uit het West-Brabantse land. Wat hebben we met z'n allen gelachen om de grappen en komische woordspelingen van deze artiesten. Het was fantastisch.

Ondanks het drukke programma was er weer de loterij met mooie prijzen. Omstreeks vijf uur gingen allen tevreden huiswaarts.

Wijziging taakverdeling in ons bestuur met ingang van 1 juli 2000

Peningmeester:

P.J.M. Looyen,
Cameedijk 1, 4706 EG Roosendaal.
Tel. 0165-560546.

Secretaris/secretariaat/ledenadministratie:

J.A. de Bruijn,
Schuivenoord 89,
4707 XN Roosendaal.

Tel. 0165-551214.

E-mailadres: j.de.bruijn@zonnet.nl

Programma in het najaar

De volgende bijeenkomsten zijn vastgelegd en beginnen om 13.30 uur. Het gratis kopje koffie staat voor u klaar.

1. woensdag 23 aug. in de Raayberg, Antwerpensestr. 267 te Bergen op Zoom.
2. woensdag 20 sept. in zaal Markzicht, Markt 10 te Prinsenbeek.
3. dinsdag 17 okt. in zaal Aarts, Stationsstr. 37 te Zevenbergen.
4. dinsdag 07 nov. in zaal Kerkzicht te Zegge. (tegenover de kerk).

Noteer deze data alvast in uw agenda.

Mevr. M.C.A. Looyen-van Reusel

Noord-Holland

Secr. E. Pereboom
Postbus 2163
1000 CD Amsterdam
Tel. 020-6148804

Regio-bijeenkomsten

Op woensdag 15 maart 2000 kwamen we bijeen in Koog aan de Zaan.

Ongeveer 60 personen hadden zich voor deze bijeenkomst gemeld. Na de ontvangst met koffie en cake opende de voorzitter de bijeenkomst, waarna een gedachtenwisseling met de aanwezige leden plaats vond.

Na het aperitief genoten we van een goed verzorgde lunch. In de middag vond een filmvertoning plaats over Indië voor de Tweede Wereldoorlog, alsmede een korte video van een discussie tussen de voorzitter en een broer van P. Prinsen over het excuus van W. Kok. Na de loterij gingen allen om ca. 16.00 uur huiswaarts. De muziek ontbrak deze keer uit pleiteit met de overleden Zangeres Eve Ann v.d. Putten.

Jaarvergadering

Op woensdag 5 april 2000 hielden we onze jaarvergadering. 166 Sobats, waarvan 34 met hun partner waren om 10.30 uur aanwezig. Deze keer minder dames dan gewoonlijk.

Omdat de Marine ons op het hart gedrukt had dat er niet meer dan 250 mochten worden toegelaten, lieten een aantal mannen hun partner thuis om hun sobats in de gelegenheid te stellen aanwezig te zijn. Mochten vele instanties niet solidair tegenover ons zijn, onderling zijn we het gelukkig nog wel. Wij hopen voor het volgende jaar weer een locatie te vinden waar dat probleem zich niet voordoet. Na de opening door de voorzitter met een excuus voor het wijzigen van de datum, werden de notulen van 12 april 1999 en de jaarverslagen van secretaris en penningmeester in een vlot tempo afgewerkt.

In de kascontrolecommissie voor het jaar 2001 werden benoemd, de sobats J.B. Sellmeyer te Amsterdam, J. Verzijlbergen te Zandvoort en als reserve J. ten Veen te Oostzaan. Omdat de commissie van beroep (gelukkig) niet in actie behoeft te komen in het verenigingsjaar 1999/2000 werd de samenstelling van deze commissie gecontinueerd. Zij

bestaat uit de sobats A. Nachbar te Soest, J.H. Prenger te Amsterdam en A.J. Wittebrood te Velsersbroek.

De voorzitter sloot toen te vroeg de vergadering, waardoor die heropend moest worden voor de bestuursverkiezing.

De beide aftredende bestuursleden werden bij acclamatie herkozen.

Daarna hadden enkele bestuursleden de handen vol aan het verkopen van de bonnen, waarmee de consumpties betaald moesten worden. Nadien volgde de bestorming van de bar.

Om ca. 13.30 uur begaven we ons aan de door ons allen zeer gewaardeerde rijttafel. Na de lunch vond met hulp uit de zaal de loterij plaats. Han zorgde met versterking van een sologitarist en een keyboardspeler de muzikale omlijsting. Omdat de verslagen deze keer uit oogpunt van kostenbesparing niet met de uitnodiging werden verzonden, doch aan de zaal werden uitgereikt, kunnen geïnteresseerden die niet aanwezig waren, deze opvragen bij ons bestuurslid N. Kuyt, Snuiverstr. 91, 1561 HC Krammenie, Tel. 075-6283900.

Contributie 2000

Er zijn nog enkele sobats die vergeten zijn de contributie over te maken. Controleer je giro en herstel dat even. Het bestuur houdt zich liever bezig met het organiseren van bijeenkomsten dan het schrijven van herinneringsbriefjes.

E. Pereboom

Overijssel

Secr. L. Jaspers-Fayer
Aimeloseweg 80
7671 RG Vriezenveen
Tel. 0546-561348

Terugkijkend op het eerste halfjaar van 2000 mogen we wel vaststellen dat het een goed verenigingsseizoen is geweest. Onze nieuwjaarsinstuif in januari bleek een grandioos succes en is zeer zeker voor herhaling vatbaar. Eerst dachten wij dat het aan de centrale ligging van de gekozen locatie lag, nl. zaal 'Koenjer' te Mariënheem (bij Raalte). Maar het zal wel niet zo zijn, want onze reünlemiddagen in februari en maart en onze jaarlijkse ledenvergadering in april

werden ook goed bezocht.

Bovendien konden leden van de VOMI elkaar, op de pasar malam-dagen van 21 april te Zwolle en op 12 mei te Hengelo (O), weer ontmoeten omdat men op vertoon van de veteranenpas gratis toegang had tot deze evenementen.

Ook heeft het bestuur het voor elkaar gekregen, dat op andere pasars in den lande Indië- en Nieuw-Guineagangers op de eerste middagen gratis toegang hebben. Dit geldt uiteraard ook voor uw partner of begeleider. Deze pasars worden gehouden te Amsterdam, 's Heerenberg, 's Hertogenbosch en Leiden. Meer informatie hierover vindt u elders in deze 'Sobat'.

De volgende bijeenkomsten van VOMI Overijssel zullen worden gehouden op 28 sept., 25 okt. en 23 nov. Noteer deze data alvast in uw agenda of op uw kalender. Nader bericht volgt in 'Sobat' van augustus. Ook krijgt u nog persoonlijk bericht van de plaats waar de bijeenkomsten worden gehouden alsmede het programma van de middagen.

Sampai bertemu lagi of tot ziens.

L. Jaspers-Fayer

Utrecht en 't Gooi

Secr. A.J.B. Martens
Chico Mendesstr. 67
3573 AW Utrecht
Tel. 030-2716895

We hopen dat er bij het verschijnen van deze 'Sobat' al een nieuwe voorzitter is benoemd in de vergadering van 19 mei. De lege plaats die Jaap van Breukelen achterlaat moet weer opgevuld worden. We zullen hem erg missen, al was het alleen maar voor zijn gedichten op de verjaardagskaarten. Zo zijn er nog een vijftal leden ons ontvallen. Zo gaat het hard met onze vereniging. Gelukkig hebben wij bij enkele de nodige aandacht kunnen geven tijdens de begrafenis of crematie.

Op 21 september 2000 mogen wij in de Van Braam Houckgeestkazerne van de Koninklijke Marine in Doorn onze jaarlijkse bijeenkomst houden. Noteer deze datum alvast in uw agen-

da. De Commandant heeft beloofd er alles aan te doen om deze dag te laten slagen. Uitnodigingen en programma zullen t.z.t. worden toegezonden. Als u een idee of suggestie voor deze bijeenkomst heeft, dan horen wij dat graag.

In memoriam Jaap van Breukelen

In april 1987 werd VOMI Utrecht en 't Gooi opgericht en Jaap van Breukelen was de voorzitter van de toen uit 25 leden bestaande vereniging.

2 April jl. kregen wij bericht van zijn overlijden. Iets wat ons niet verbaasde, want hij had al in de laatste bestuursvergadering te kennen gegeven om een ander voor hem te zoeken. Jaap ging als dienstplichtige met het 3e Bat. Stoottroepen met de 'Volendam' naar Indië. Later zocht hij contact met zijn dienstmakers, waardoor er toen een band ontstond.

Toen hem gevraagd werd het voorzitterschap op zich te nemen, was hij daar direct toe bereid. Met 25 leden moest er veel werk verzet worden. Nu, na 13 jaar, ruim 500 leden en dan nog voorzitter van de vereniging gehandicapt. Jaap was een kei en heeft veel werk verzet voor de VOMI. Zijn vrouw en kinderen wensen wij alle nodige sterkte toe namens alle leden en het bestuur van VOMI Utrecht en 't Gooi.

A.J.B. Martens

De Veluwe

Secr. H.G. de Ruygt
Kleinhavensteeg 27
6717 GZ Ede
Tel. 0318-690510

Het is alweer april en dus tijd om iets te schrijven voor het verenigingsnieuws. Op 29 maart jl. is er een bestuursvergadering geweest, waarin werd besproken wat er het komende jaar gaat gebeuren.

We beginnen met de ledenvergadering die werd gehouden op 12 april jl. in het A.M.T. te Stroe. Er was een redelijke opkomst, maar sobats er kunnen er nog wel wat meer komen, het is er altijd gezellig.

Voorzitter Henk van Gunst opende de vergadering. Hij heette iedereen welkom, waarna hij aan de leden bekend maakte dat hij wegens zijn gezondheid als voorzitter aftreed ten behoe-

ve van sobat Jan Hoevelaken. Dit werd met algemene stemmen aangenomen. Maar eerst verrichtte Henk zijn laatste officiële daad. Hij gedenkt de in het afgelopen jaar overleden sobats en vraagt een ogenblik stilte, waarna hij het woord aan de nieuwe voorzitter gaf.

Jan bedankt een ieder voor het in hem gestelde vertrouwen en opende met een spel, waarin vier prijzen gewonnen konden worden. Tijdens de vergadering kregen we nog bezoek van Jaap Stramrood met zijn vrouw. Het deed Jaap zichtbaar goed weer een keer tussen de sobats te zijn. Hij heeft echt genoten. We hopen hem nog vaak te mogen begroeten.

Op 24 mei is er een feestelijke middag, die we houden in het A.M.T. in Stroo. Er zal een optreden zijn van een Indonesische dansgroep, waardoor het een gezellige middag zal gaan worden.

Het eindejaars-diner wordt op 23 november gehouden in de Generaal Spoorwazerne te Ermelo. Wij hopen op een goede opkomst.

H.G. de Ruygt

Zuid-Holland Noord

Secr. J.W. de Jong
Merellaan 247
3145 EJ Maassluis
tel. 010-5927786

Activiteiten

Als u dit leest zijn de drukke maanden voorbij en bereiden we ons voor op het zomerreces. Maar dat is voor het bestuur geen rustperiode want het 15-jarig bestaan in 2001 vraagt onze aandacht. Heeft u suggesties voor deze viering, neem dan contact op met onze secretaris Jo de Jong. De regiobijeenkomsten in Alphen a/d Rijn, Zoetermeer, Delft, Leiden en Roelofarendsveen zijn goed verlopen en werden uitstekend bezocht. Over de algemene ledenvergadering van 16 mei in Alphen a/d Rijn en eventuele bijzonderheden daarover krijgt u in de volgende 'Sobat' te lezen.

De dagreizen naar Den Helder en Overloon/Roermond waren snel volgeboekt, waardoor we enige sobats hebben moeten teleurstellen. Tijdige aanmelding is van belang.

Monumenten

Met de gemeente Waddinxveen is overeenstemming bereikt over de plaats van het gedenkteken. Als uitvoering is gekozen voor een grote kei met een vlakke bovenzijde waarop de namen vermeld zullen worden.

Enkele dagen voordat u deze 'Sobat' in de bus kreeg, nl. op 14 juni, was de onthulling van dit monument en op 4 mei is een monument in Oegstgeest onthuld.

De besprekingen met de gemeenten Den Haag en 's-Gravenzande verlopen moeizaam, maar het bestuur blijft attent op eventuele mogelijkheden.

Pasar Malam

Uit Leiden kregen we het bericht dat op 13, 14 en 15 oktober in de Groenord hallen een Pasar Malam zal worden gehouden. Op de eerste dag hebben VOMI leden gratis toegang op vertoon van de veteranenpas. Dus komt allen naar deze Pasar Malam en laat zien dat de Indië-veteranen duidelijk aanwezig zijn, het moet blauw zien van de veteranen.

Penningmeester

De penningmeester is niet zo'n tevreden mens, hij heeft 11 leden moeten afschrijven wegens niet betalen van de contributie 2000. Men weet toch, als het financieel moeilijk is om de contributie te betalen, dat met onze sociaal commissaris altijd een oplossing te vinden is. Gebrek aan geld mag nooit een heletsel zijn om lid te blijven en/of te worden van onze vereniging. Ook het deelnemen aan onze activiteiten moet mogelijk zijn voor de sociaal zwakkere sobats onder ons. Schroom niet om contact op te nemen met de penningmeester of onze sociaal commissaris Wim Hofman (tel. 070-3672853). Tevens verzoekt uw penningmeester gebruik te maken van de toezonden acceptgiro en niet een eigen overschrijvingsformulier te gebruiken, want dat kost extra geld en dat is zonde. Ook het te laat overmaken van de contributie kost extra geld. Dit jaar moest hij een negentigtal leden één of meerdere malen aanschrijven om de contributie over te maken.

J.W. de Jong

Limburg

Secr. L.C. Zéguers, Zonstraat 118
6483 AE Kerkrade, Tel.: 045-5454013

Nog even en dan breekt voor hen die nog in het zogeheten arbeidsproces bezig zijn en zij die nog schoolgaand zijn de zomer- of ook wel de grote vakantie genoemd aan. Maar voor velen van ons veteranen maakt dat niet zoveel uit, wij zijn niet meer zo gebonden aan die tijd van het jaar om met vakantie te gaan. Wij hebben dus de keuze.

Maar toch ondervinden wij de komende paar maanden als een iets rustiger tijd. Een tijd waarin je alles nog eens op je gemak op een rijtje kunt zetten en reeds voorbereidingen treffen voor al die zaken die in het komende najaar op je af komen.

Helaas hebben we in het recente verleden toch van een aantal sobats afscheid moeten nemen.

In de 'verlieslijst' zoals je de kolom 'In Memoriam' van de Sociale Commissie ook wel kunt noemen, komt U hun namen tegen. Dat zij mogen rusten in vrede, en voor de achtergeblevenen spreken wij de wens uit dat zij de kracht en sterkte vinden om dit verlies te dragen.

Bij de meesten heeft het bestuur met een afvaardiging acte de presence kunnen geven bij hun uitvaartdienst, maar helaas is dat bij een enkeling niet kunnen gebeuren daar het bestuur van het overlijden pas later op de hoogte werd gebracht. Daarom besloten de sobats doet het bestuur bij deze een dringend beroep op U allen om hen in voorkomend geval in te zetten wanneer een sobat komt te overlijden.

Vóór de vakantieperiode hebben wij op 27 juni a.s. nog een bijeenkomst in het "Plenkhoes" in de Bachstraat te Geleen, welke oudergewoonte om 14.00 uur begint en waarop iedereen van harte welkom is.

Daarna is het rustiger tot 7 september a.s. bij de Nationale Dodenherdenking bij het Nationale Indiëmonument 1945-1962 te Roermond. Wij rekenen daarbij weer op Uw medewerking bij onze inzet vóór, tijdens en ná die herdenking van onze gevallen sobats.

Op 12 september is dan weer de bijeenkomst in Kerkrade en op de 26ste van die maand in Echt.

In verband met de Veteranendag voor

Indiëveteranen op 3 oktober 2000, is de bijeenkomst op die dag in Horst verschoven naar 4 oktober daaropvol-

gend. Noteer die wijziging a.u.b. reeds nu in Uw agenda. Tot slot evengoed, indien van toepas-

sing, een heel prettige vakantie toegewenst.

L.C. Zéguers.

'De oorlog duurde voor ons negen jaar' Dorp Eersel herdenkt voor het eerst zijn Indië-gangers

Tets meer dan vijftig geleden droeg de Nederlandse regering haar kolonie Indië over aan de Indonesische regering van Soekarno. Het is een geschiedenis waar in 'maten-bladen' ruim herdacht wordt, maar buiten die kringen toch maar liever vergeten. In ieder geval praat men er niet al te graag over en het dan gebeurt dan zijn het verhalen over massaal platbranden van kampongs of gruwelijke executies die de aandacht krijgen. Journalisten zijn belust op bloed, maar het verhaal over de betrokkenheid van argeloze jongemannen die nog maar weinig van de wereld hadden gezien is maar zelden onderwerp van studie of artikel. Ook bij het grote SOTO-onderzoek, van de historicus Kristel en Borschenbroek, waar de overheid royal zes miljoen gulden voor op tafel legt, blijft Indië weer achter. Toch stuurde de Nederlandse regering zo'n 150.000 jongemannen naar de eilandreeds, die moesten vechten tegen 'opstandelingen' en dat in groot aantal Indië verloren, rampspoed gebeten' luidde een beroemde uitspraak uit die tijd, want zonder die grondstofrijke kolonie overzee zag de regering een spoedig herstel van de economie echt niet zitten.

Ook uit de Kempen vertrok een groep jongens naar de onbekende 'Oost'. Naar een stuk koninkrijk ver weg, dat ze alleen maar uit de aardrijkskundelezen op de lagere school kenden. Van die jongens kwam niet iedereen weer veilig bij moeder thuis. Ruim zesduizend lieten het leven, een ervan is Jacques Blox, een eenvoudige onbeduidende jongen uit het Kempische dorp Eersel. Hij werd op 22 augustus met een kerktienst en een kortstondige plechtigheid herdacht en oud-Indië-militairen uit de omgeving werden geroepen voor een onderonsje, het eerste dat ze na vijftig jaar hielden en waar een uitvoerige bespiegeling aan vooraf ging.

Theo Menting, Albert van der Aalst en Fried Cuypers, ooit jonge militairen van nog geen twintig jaren oud, zitten onder de notenboom in de tuin van streekmuseum 'De Acht Zaligheden'. Het is warm, Indische temperaturen, de koffie brengt geen verkoeling, in de lucht hangen herinneringen. Theo Blox, broer van de soldaat voor wie de herdenking gehouden zal worden, toont een bidprentje voor zijn broer, een foto voorop van de jonge Jacques in uniform, geboortedatum en dag en plaats van overlijden, 19 juli te Soerabaja in Indonesië. Achterop een cistat uit de laatste brief die de militair aan zijn familieleden stuurde: "Tot weerziens in uwe parochie", een weerzien dat nooit kwam. Theo laat ook een kopie zien van de brief van de anemoesener die schrijft hoe 'Sjaak' sneuvelde. Een kort feitelijk

relaas, vol met troostende woorden, over zijn katholieke inborst, het soms vreugdevolle verblijf in Indië met de andere Hollandse jongens en zijn begrafenis op het ereveld. "Dhr. Steegs zal een woordje spreken tijdens de plechtigheid", vertelt Theo Blox. "Hij was er bij toen onze Jacques zich meldde voor de militaire dienst en die was er ook bij toen hij sneuvelde, hij zal een heel klein woordje houden, persoonlijk over onze Jacques, niets politiek en dhr. Steegs zal ook zorgen voor een bloemstuk op zijn graf in Indonesië. We doen dit omdat het vijftig jaar geleden is".

Herdenken

De kwestie Indonesië is iets dat moeilijk bespreekbaar is. Veel oud-militairen doen er het zwijgen toe, praten er alleen onderling over en ook dat gaat vaak nog moeizaam. Nederland had het zwaar na de Tweede Wereldoorlog, het land was nog volop met de wederopbouw bezig en anderzijds werd het ook nog eens betrokken bij een onafhankelijkheidsstrijd, die in de ogen van de regering om doodardinaire actie van guerrilla's was en dus onderdrukt moest worden. Vier jaargangen werden opgeroepen om deel te nemen aan zogenaamde politonale acties, want Nederland voerde tenslotte geen oorlog, die had het land niet achter de rug. Na een korte militaire training in eigen land vertrokken jonge mannen met schepen naar de Indische archipel, de Gordel van Smaragd, die ze in feite alleen maar kenden van naam, omdat ze op de lagere school hadden geleerd die in snel tempo op te dreunen. Menting: "Ik heb er nu niet veel meer over te vertellen. Ik heb toen een dagboekje bijgehouden, alles van dag tot dag opgeschreven, maar als ik er iets over moet zeggen, dan ben ik bang dat ik onjuistheden vertel". "Als je de ervaringen na 50 jaren opschrijft, dan krijg je vertekening", beaamt museumdirecteur en voormalig boer Van der Aalst. Gewoonlijk vertellen ze maar heel mondjesmaat over die jaren overzee, want de mensen begrijpen het toch niet, of beter gezegd kunnen zich er weinig bij voorstellen en toentertijd waren de mensen in Nederland met heel andere dingen bezig. Het was ook een wereld van verschil die moeilijk te beschrijven viel.

Herinneringen

Fried Cuypers kan zich nog verbazen over de naïviteit van toen. Cuypers: "We waren potverdammend twintig jaar en ons moeder zei toen we van huis gingen: "En denk eraan dat je braaf bent jongen." Van der Aalst: "Ik weet nog dat ons moeder mij 's nachts een kruisje kwam geven. Mij heeft niemand gebracht, ik ben op de bus gestapt en ben gewoon gegaan, zonder emotie... Wij zaten met 1800 man op de boot en

ik kende er niemand van. Ik had me drie maanden eerder dan mijn onderdeel gemeld als kwartiermaker, dat heb ik thuis nooit verteld... Onze officieren waren veel doktoren en we kwamen in een streek waar veel pokken was, op een dag zagen we soms wel honderden mensen die zich kwamen inenten... Indonesië is een vuile oorlog geweest; een oorlog is altijd vuil, maar we hebben ook veel voor de gewone bevolking gedaan, dat is een van de neveningen die ook verteld moeten worden."

Menting: "Weet je, wij krijgen het idee dat ze het niet begrijpen. Als ik er met een kameraad over praat dan begrijpen ze me. Je hebt ook een binding met elkaar, je bent kameraden van elkaar, meer, broers... Ik heb Jacques ook mee begraven en weet nog dat hij zei toen we weggingen: "Ik kom hier nooit meer terug". Cuypers: "Er wordt van ons verteld dat wij er niets over vertelden, maar ik heb wel eens gehad dat op een avond iemand er goede vragen over stelde en... het is onzin, we vertelden wel dingen". Menting: "Vaak mooie dingen". Van der Aalst: "De schön dingen vertelden we wel". Menting: "Dat we kampongs waren in Soerabaja met voetbal; 3Mc staat bovenaan... Goede herinneringen zoals aan het ronddelen van de post, een moment waarop je bij elkaar kroop, samen met de jongens uit je eigen dorp het laatste nieuws doornemen. Menting: "Ik heb samen met Jacques in Indië gezeten, in dezelfde campagne en halfweg werd het peloton opgedeeld, maar als de post rondgedeeld werd dan ging je bij elkaar zitten, dan had je de Eerselse praat nog, dan zeiden die andere mannen: "Hoor ze nou met 'Wa schön, dat konden ze zelf niet zeggen, schön. We namen door wie getrouwd was en wie er een baby had gekregen... Ik weet nog dat ik samen met Jacques op wacht heb gestaan en toen viel er, hoe heet dat ook alweer? Een kokosnot en wij dachten dat het iets van de Peloporus was en wij tellen, 21, 22, 23, 24 en toen zie Jacques: "Ik denk dat het niets is en..." Maar echt vertellen over die oorlog is moeilijk, over de angsten bij het op wacht staan, de inlandse meisjes en die andere manier van omgaan met seksualiteit. Het viel tegen en hun weerstand tegen de oorlog was groot. We zeiden: "Hoe lang zal het duren, hoe lang zal het zijn, dat we moeten vechten voor de Deli-maatschappij", bracht Van der Aalst het bekende rijmpje in herinnering om aan te geven dat er een enorme aversie bestond tegen het feit dat ze 'moesten' van de overheid en redenen, die toch heel wat anders waren dan de propaganda had voorgespield. Op de achtergrond klinkt de bitterheid over de ervaringen en die afgepakte jonge jaren door. Van der Aalst: "Indië hoort bij de Tweede Wereldoorlog, die oorlog duurde negen jaar. Ik was vijftien toen hij begon en 24 jaar toen hij ophield."

Maria van Haperen
(historicus en journaliste)

OORLOGSGRAVENSTICHTING
BESCHERMVROUWE H.M. DE KONINGIN
ERE-VOORZITTER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Bloemleggingen en graffoto's (Verre Oosten)

Door tussenkomst van de Oorlogsgravenstichting is het mogelijk om bij graven van Nederlandse oorlogsslachtoffers in het Verre Oosten bloemen te plaatsen.

De kosten van een bloemlegging in Indonesië bedragen voor:

Type A: Bloemstukje van orchideeetype Douglas/Wanda, hoog model, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type B: Andere soorten bloemen niet zijnde orchideeën, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type C: Bloemstukje van Bangkok orchideeën, laag model, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type K30: Kranseje 30 cm, prijs zonder foto f 15,-, idem met foto f 17,50. Soort bloemen wordt in overleg met de plaatselijke bloemist bepaald. Type K75: Krans met foto f 50,-, inclusief rood-wit-blauw lint, met tekst. Deze krans is niet bestemd voor een individueel graf, maar voor kranslegging bij een van de monumenten op de erevelden (oranje gladiolen of witte bloemen).

Voor Thailand kunnen uitstekend eenvoudige bloemstukjes worden besteld. De kosten bedragen f 10,- inclusief een foto.

Bestellingen dienen uiterlijk 8 weken voor de gewenste uitvoeringsdatum in ons bezit te zijn.

De eenvoudigste wijze van bestellen is per giro, onder vermelding van: naam overledene, het Erevelid en de gewenste datum.

Voor Hong Kong, Singapore, Amboen en Korea gelden aparte voorwaarden waarover des gewenst nadere inlichtingen worden verstrekt.

Kleurenfoto's van Ereveliden

Overzichtsfoto's van Ereveliden in Europa en het Verre Oosten kunnen per giro of telefonisch worden besteld. De prijs voor een foto in het formaat 18 x 24 cm bedraagt f15,- inclusief porto.

U kunt de Oorlogsgravenstichting steunen door begunstiger te worden door een jaarlijkse bijdrage van ten minste f 25,-. Ook kunt u begunstiger voor het leven worden met een bijdrage van ten minste f 500,-. Voor andere schenkingsvormen kunt u contact opnemen met de Oorlogsgravenstichting, afdeling financiën (tel. 070-3131080).

Wie nadere inlichtingen wenst kan zich richten tot de

OORLOGSGRAVENSTICHTING
 Zeestraat 85, 2518 AA 's-Gravenhage
 Postbus 85981 - 2508 CR 's-Gravenhage
 Telefoon 070 31 31 080 - Giro 401.000

SOCIALE COMMISSIE - V.O.M.I.

V.O.M.I.

toko

Fonds Sociale Zorg

*Met herkenning begint erkenning !
 Met meer leden meer kracht !*

Draag ons borstembleem en onze stropdas bij alle officiële V.O.M.I. gelegenheden !

Plak onze V.O.M.I. stickers op de achterruit van uw auto !

U kunt ze bestellen bij de penningmeester van uw vereniging.

fonds
 sociale
 zorg

V.O.M.I. borstembleem	f 12,50	
V.O.M.I. stropdas donkerrood	f 22,50	
V.O.M.I. stropdas donkerblauw	f 22,50	
V.O.M.I. stickers	f 1,00	
V.O.M.I. korst- en nieuwjaarskaarten, 25 stuks	f 10,00	portvrij
V.O.M.I. sleutelhangers	f 6,00	
V.O.M.I. rollerpannen	f 1,50	
V.O.M.I. ballpoints	f 1,00	
V.O.M.I. demobilisatiespeeldje met sureté verguld	f 12,50	portvrij
V.O.M.I. OVW-speeldje met sureté verguld	f 12,50	portvrij
V.O.M.I. wapenschild mahonie met spuit/gietwerk plastic	f 30,00	
V.O.M.I. herenhorloge titanium plated met roestvrijstalen bandje	f 65,00	
V.O.M.I. button	f 1,50	
V.O.M.I. sluitzegels	f 2,30	

U kunt de artikelen ook bestellen bij de **Beheerders van het Fonds Sociale Zorg:**

Leen van Eijk, Pieter Postlaan 14
 1222 LJ Hilversum, Tel./fax 035 - 685 33 73,
 Postgiro 6131844

Tjibbe J. Gaastra, A. van Heusdenstraat 15,
 2461 VJ Ter Aar, Tel./fax 0172 - 602452

Ook hier wordt minimaal f 2,50 extra in rekening gebracht voor verzending en porto.

N.B. alle prijzen zijn per stuk en bij iedere bestelling wordt minimaal f 2,50 extra berekend voor verzending en porto.

POSTZEGELS / TELEFOONKAARTEN

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen- of buitenland, alsmede telefoonkaarten en sigarenbandjes, bewaar ze en stuur ze naar: **Joyce P. Stramrood-van Vark, Binnenhof 36, 6715 DP Ede, Tel. 0318 - 638160**

De opbrengst komt volledig ten goede van het **Fonds Sociale Zorg V.O.M.I. - Nederland.**

V.B.